Ч. 278 (14.821). Львів, пятниця 17. грудня 1937. Opłata pocztowa uiszczona gotówką Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

„Оссоавіяхім" УССР фінансував українські націоналістичні організації?

Як подають з Києва, в центральній раді українського „Оссоавіяхіму" арештовано чимало осіб. Закидують їм, що вони не поборювали контрреволюційної діяльности членів „Оссоавіяхіму", толерували „буржуазний націоналізм" та видавали гроші установи на підтримку українських націоналістичних організацій. (АТЕ).

ЛЮБЧЕНКОВІ ЗАКИДУЮТЬ ПРОВОКАЦІЮ.

Як подають київські „Вісти", член центрального комітету КП(б)У Наумов твердив на сходинах партійного комітету, що „Любченко діставав десятки листів від робітників, що мешкають у Західній Україні поза межами СССР. В тих листах вони витягали до нас руку приязни. Фашистівський агент Любченко відсилав ті листи фашистівським катам, які зводили порахунки з кореспондентами". У нагінці на Любченка большевики доходять до такого примітивізму, що в часописах пишуть його назвище малою буквою. (АТЕ.)

РОЗСТРІЛЮЮТЬ СТАРЕНЬКИХ МУСУЛМАНСЬКИХ ДУХОВНИКІВ.

З Ташкенту прийшла вістка, що тамошній трибунал засудив на розстріл 5-ох мусулманських духовників у віці 64 до 75 літ; їх обвинувачено в тому, що вони намагалися нападати на провідників компартії та агентів ҐПУ. Присуд виконано. (КАП).

Японія покарала виновника нападу на „Панай".

Згідно з обіцянкою, покарати виновників нападу на американську канонірку „Панай", японський уряд звільнив шефа повітряних операцій контрадмірала Мітсумані.

ЗМІСТ ПРОТЕСТАЦІЙНИХ НОТ.

Як подає японський уряд, він дістав з Вашингтону ноту у справі інциденту з каноніркою „Панай", яка лише розвиває інструкції, що їх през. Рузвельт дав державному секретареві.

Відповідаючи на інтерпеляцію, мін. Іден заявив у палаті громад, що британська протестаційна нота до Японії підкреслює вагу ситуації та домагається запевнення, що подібні випадки не повторяться.

Америка не могтиме видавати війни без народнього референдум?

Посол Модльов поставив внесок в американському парляменті, щоби ввести зміну конституції, на основі якої Злучені Держави могли би видавати війну лише тоді, коли за війною висловилось би народнє референдум.

Під впливом інциденту з каноніркою „Панай" більшість послів висловилася за тим, щоби парлямент розглянув внесок Модльова. Щоби ухвалити зміну конституції, мусить за нею голосувати дві третини послів. Уряд, противний проектові Модльова, сумнівається, чи він збере необхідну більшість.

САН ДОМІНҐО НЕ ПРИЙМАЄ ПОСЕРЕДНИЦТВА.

Посольство республики Сан Домінґо у Вашинґтоні повідомило Злучені Держави, Мексик, Кубу й Гаїті, що уряд Сан Домінґо не погоджується на те, щоби конфлікт між Сан Домінґом і Гаїті полагодила міжнародня комісія, бо булоб це вмішування до внутрішніх справ. Цю справу полагодять обі заінтересовані держави в безпосередніх переговорах.

АМЕРИКА НЕ ВЗЯЛАБ УЧАСТИ У ДЕМОНСТРАЦІЇ ФЛЬОТ.

Недавно розійшлись були поголоски, що Америка й Англія зареагують на бомбардування їхніх кораблів спільною демонстрацією їхніх фльот на японських водах.

Тимчасом американський державний секретар заявив у пресовій конференції, що американський уряд зовсім не бере під увагу демонстрації, ні іншої акції своєї фльоти проти Японії.

Ірляндія визнає анексію Абисинії.

Де Валера оголосив, що новий ірляндський посол у Римі буде акредитований при „королеві Італії та цісареві Абисинії". Значить це, що Ірляндія визнає анексію Абисинії.

АНҐЛІЯ В КЛОПОТІ.

Ця вістка поставила в немиле становище британський уряд, який, як відомо, не визнав анексії Абисинії.

Згідно з конституцією, повновласти послів усіх британських доміній підписує анґлійський король; тепер Юрій VI. буде в клопоті. Виходить, що ірляндський уряд, висилаючи нового посла до Риму, навіть не порозумівся з Льондоном.

НЕ „ВІЛЬНА ІРЛЯНДСЬКА ДЕРЖАВА", ЛИШ „ІРЛЯНДІЯ".

На основі 4. статті нової ірляндської конституції, що входить у життя 29. ц. м., держава офіційно буде називатись „Ірляндія", а не як дотепер „Ірляндська Вільна Держава".

На Кантон чи на Ганков?

Райтер міркує, що тепер японська армія звернеться проти південного Китаю; 50.000 японців у Шангаю та в Нанкіні вже мабуть приготовлюються до походу на Кантон. Можливо також, що японці приступлять до офензиви на Ганков, і то рівночасно з півночі та з півдня. Військові обсерватори вважають, що офензива на південь більше правдоподібна.

ПІВДЕННИЙ КИТАЙ ПРИГОТОВЛЮЄТЬСЯ ДО ОБОРОНИ.

Ген. Пайчунксі, який управляє південною провінцією Квансі, брав участь в обороні Нанкіну. Тепер він вернувся домів і почав реорганізувати свою 100-тисячну армію.

Виступ Італії з Ліґи Націй.

(Від нашого кореспондента).

Женева, 13. грудня 1937.

Вістка про рішення Італії виступити з Ліґи Націй вразила тутешні політичні кола тим більше, що воно сталося цілком несподівано. Виступу Італії з Л. Н. побоювалися восени, коли етіопської справи не поставили на денний порядок Загальних Зборів Ліґи. Але великий, наскрізь реалістичний розум Мусолінія наказував йому не роздувати непотрібно значіння етіопської справи, фактично вже рішеної, не робити демонстрації проти позбавленої більшого політичного значіння Ліґи Націй, а заощадити атут виступу Італії з Л. Н. для переведення поважніших справ у сприятливіших умовинах. І цей політичний момент тепер очевидно настав.

Враження викликане рішенням Італії в Женеві та мабуть у політичних колах цілого світу тим більше, що з погляду політичного, правного чи навіть психольоґічного Мусолінієві не можна властиво нічого закинути. Навіть „Журналь де Женев", півофіціяльний орґан та постійний оборонець Ліґи, писав з приводу цієї події, що Ліґа моглаб або станути рішуче в обороні своїх засад і дати Італії неґативну відповідь, або кермуватися реальними засадами і признати фактичний стан річей, але в ніякім разі не затягати справи і тимсамим штовхати Італію до виступу з Ліґи, коли вона це уважатиме за потрібне. Для самої Швайцарії крок Італії тим прикріший, що вона тепер опинилась між двома великодержавами, які не належать до Ліґи. Це скріпить позицію прихильників цілковитої невтральности Швайцарії. А дотична зміна швайцарської конституції повинна льоґічно довести Швайцарію до виступу з Ліґи. Повстає також небезпека, що й інші малі держави можуть піти за прикладом Італії.

У політичних колах Л. Н. шукає дехто потіхи в тім, що остаточне залишення Женеви Італією не є великим лихом, бо фактично вона вже від довшого часу не брала участи у працях Ліґи. Але потіха ця невелика, бо річ іде не про конкретну її участь в діяльности Ліґи, яка великого позитивного значіння ніколи не мала, а про самі взаємини між Італією та західними великодержавами. Тому політичні кола Ліґи Націй намагаються устійнити причини, які спонукали Мусолінія прийти перед Велику Фашистівську Раду з внеском виступити з Л. Н. Як одну з головних причин зазначують, що Англія припинила свої заходи порозумітися безпосередньо з Римом та почала шукати шляхів до порозуміння з Берліном. Історичне римське рішення з 11. грудня уважають тут у деякій мірі маніфестацією солідарности трикутника Рим — Берлін — Токіо. Звертають увагу між іншим на те, що признання Манджурії

Італією збільшило знову противенство між нею та Л. Н.

Промова Мусоліня, що викликала такий ентузіязм італійського народу, дала тут пригоку до численних коментарів. Особливо додатнє враження викликали ті її уступи, де Мусоліні говорить про мирові змагання Італії, доказуючи їх цілою низкою політичних актів, з яких останнім є італійсько-югославянське порозуміння. В Женеві панує загальний погляд, що активна участь Совітів в Лізі та їх політика супроти Італії в останнім часі зробила присутність італійської делегації в Женеві просто неможливою.

Ті, що хотілиб оминути дальшого загострення міждержавних відносин, висловлюють острах, що Л. Н. без Італії може стати політичним знаряддям одної групи держав та сприятливим ґрунтом для московських інтриґ. Але їх заспокоює в деякій мірі присутність кількох менших держав у Лізі, які навіть не визнали ще СССР і за останньої осінньої сесії Ліґи спромоглися ударемнити деякі пляни Москви.

Найважніше те, що рішучий крок Італії завдає вирішний удар цілій системі так званої колективної безпеки, про яку зрештою в останнім часі говорять щораз менше. Не менший удар завдано цим кроком і системі версайських умов, на яких збудували Лігу. Виступ Італії з Ліги (міркують тут) може викликати дальші труднощі на шляху до порозуміння між націоналістичними та демократичними державами, але нові змагання в цім напрямі будуть перенесені на терен, на якому для московської дипльоматії не буде місця.

Спокійний тон париської та льондонської преси супроти Італії з нагоди її виступу з Ліги Націй заспокоїв в деякій мірі женевських політиків, які давно вже казали, що без участи Злучених Держав Америки, Німеччини і Японії та при нечинности Італії стан Ліги був безнадійний. Найкращою ілюстрацією цього було те, що один представник московського уряду міг ударемнити своїм вето рішення Л. Н. Не бракує і запізнених нарікань на тих, що затягали реформу Л. Н. в напрямі її універсальности. Отже виступ Італії викликав давно небувалий рух у Женеві, боротьбу думок і поглядів, змагань і арґументів. Песимізм виявляли лише вузькі женевські патріоти, прихильники Л. Н. як такої, незалежно від її якости та справжнього політичного значіння. Не можна зрештою забувати, що з женевської установи живуть сотні знаменито оплачуваних урядовців, які можуть лякатися за свою долю. Але є тут і оптимісти, які готові проголосити — Ліга Націй мертва, най живе Ліга Націй! Себто, що Італія, виступивши з Л. Н. може повернутися до неї разом з Німеччиною та Японією. Але півофіціяльна німецька заява, що Німеччина ніколи не вернеться до Женеви, вказує, що такий оптимізм передвчасний.

Ліга Націй з державами, які заключили протикомуністичний пакт, та з Совітами, це справді квадратура кола. Тепер ті протикомуністичні держави з Ліги виступили. Вони моглиб вернутися, колиб у Лізі не стало Совітів. Але про виключення Москви з европейської спільноти перед закінченням еспанської та китайської війни ще завчасно.

М. Данько.

ҐЕН. ДЕНІКІН ЗНОВУ НА ОВИДІ.

З останнього (46) числа „Бюлетину П.-У.“ довідуємося, що ославлений ґен. Денікін видав у Парижі брошурку на 16 стор. друку у польській мові п. н. „Спростування історії — відповідь полякам“. Як пояснює „Бюлетин“, цю „відповідь“ викликала поява голосної книжки ґен. Т. Кутшеби „Виправа кійовска в 1920. р.“, в якій докладно зясована політична концепція польсько-московської війни, оперта на пляні розподілу „єдиної“ Росії на національні держави.

Ґен. Денікін розпочинає від любовних освідчин: „пережив у конгресовій Польщі 25 літ, звязаний з поляками вузлами крови й приязни, добре знає край і любив його нарід“. Сам він, ґен. А. І. Денікін, стояв — мовляв — на чолі „природного гону нації“, що повстав як „протест проти берестейського мира“ з „єдиною метою повалити большевиків“. Про те, якими стратеґічними й політичними шляхами він ішов до тієї „єдиної мети“ ґен. А. І. Денікін не згадує: це досить характеристичне, що він чомусь то не вважає за вказане похвалитися перед поляками своїми україножерними подвигами, що їх розпочав був від скасування термінольоґії „Україна — українець“, від закриття всіх українських шкіл та всієї української преси на окупованій ним українській території. Але, очевидно, української справи не промовчує, бож ціла брошура, як виходить з її змісту та тенденції, появилась зі страху, щоб не віджила концепція 1920 року. Тому ґен. А. І. Денікін добросердечно перестерігає „посвоячених“ зі собою поляків, яких так дуже „любить“:

„...Україна — це омана, яка нерав уже болюче завела і шведів і поляків і німців“. („Бюлетин“ дуже слушно зауважує у цьому місці, що та „омана“ тільки москалів видно не завела.) „Ніколи, очевидно — ніколи ніяка (підкреслення автора) Росія не погодиться на відірвання від неї України, звязаної з нею вузлами крови (як бачимо, тих „вузлів“ у п. Денікіна безліч — на всі сторони — Ред.). Глупий, безосновний і ззовні загострюваний спір поміж Московською Руссю (?!) та Київською Руссю є нашим внутрішнім спором, який поза тим нікого не торкається“

Ясна річ: від 12-го століття, коли Андрій Боголюбський вогнем і мечем нищив столицю Київської Руси та „Московської Руси“ ще ніхто не знав, стараються москалі своїй експанзії на Україну надати характер „внутрішнього родинного спору“. Нині теж московсько-українська боротьба є „внутрішньою справою совітського народу“ і віримо, що найбільшим визовом для москалів є теза, що українська проблема є міжнародньою проблемою: яка тут міжнародня проблема, коли один „брат“ другого душить за горло?!

Цікаві ревеляції Денікіна про його плян союзу з поляками.

1) Розпочинаючи наступ на Київ, я мав на увазі — в інтересі обох сторін — злуку Добровольчої Армії з Польщею, щоб вести операції в північнім напрямку. Коштувалоб це Польщу без порівнання менше крови й знищення, ніж розпочата згодом „київська виправа“ та — що за цим пішло — вмашерування до Польщі большевицьких армій.

2) Тимчасом начальник польської держави заключив з совітським урядом в осені 1919. р. тайну умову, на підставі якої воєнні дії на польсько-совітському фронті були тимчасово припинені.

3) Невідомо нам, який державний устрій запанував би в Росії на випадок перемоги білих армій у 1919—20 рр. Однак я глибоко переконаний, що запанував би в Росії устрій не менш демократичний, ніж устрій, що його завів у Польщі покійний маршал.

Зазначуємо, що цитуємо слова ґен. Денікіна з названого вгорі польського часопису, бо оригіналу ми не дістали. „Бюлетин П.-У.“ додає коментар з пригадкою, що Денікін, переговорюючи з 1919. р. з польською військовою місією, пропонував їй дійсно військовий союз, але з застереженням, що політичні взаємини між Польщею та Росією будуть означені щойно після здобуття Москви і скликання „всеросійської конституанти“. (Що лекшого, як те, щоб ота „конституанта“, скликана чорносотенними ґенералами, оголосила „єдність всіх русских земель“, включаючи до них не лиш землі українські, але й корінно польські?!).

Наприкінці своєї книжечки-поклику ґен. Денікін білкає, що „пляни, про які мріяв марш. Пілсудський у 1919/20 рр., находять оправдання й апробату польських офіціяльних кол і за наших днів“ та що „в кожному разі не чути їх виразного осуду“. „Ця обставина викликує марево нової братовбивчої війни“.

„Термін зближається і на Сході йдуть знаменні процеси самопоїдання комунізму та пробудження національної Росії. Росія скине з себе большевицьке ярмо і повстане в цілій своїй величі — в правді і могучості. Чи треба буде, щоб відроджена Росія стала ворогом відродженої Польщі у новому столітті?

Ясна річ, що та „відповідь“ Денікіна страшенне сподобається всім ендекам.

Гадаємо, що наші москвофіли друкуватимуть повністю текст того поклику: адже в очах ґен. Денікіна це вони є преставниками тих „6-ти міліонів росіян у Польщі“, про які недавно писав той сам Денікін!

З реплікою Денікінові виступив ґен. Т. Кутшеба у „Польсце Збройній“ з 6. п. м. „Бюлетин П.-У.“ Зауважує, що та репліка непотрібно трактувала виступ Денікіна — поважно.

Заборонили віче в справі плебісциту

У ПЕРЕМИШЛІ.

В Перемишлі скликано на день 13. грудня повітове віче в справі шк. плебісциту. Хоч виконано всі формальности, передбачені правом, і хоч староство дозволило розліпити афіші, в останній хвилині те саме староство віче заборонило. Кількасот громадян відійшло з нічим. Мотиви заборони, [illegible], подаємо нижче в цілости — без коментарів:

Starostwo Powiatowe w Przemyślu.
L. Pol. B. 4/346/37. Przemyśl, dnia 12. XII. 1937.
Do Pana Dra Mikołaja Rybaka w Przemyślu.

Na podstawie art. 9 ustawy o zgromadzeniach z dnia 11. III. 1932 (Dz. U. Rz. P. N. 48. poz. 450) zakazuję odbycia w dniu 14. XII. 1937 zgromadzenia publicznego w Przemyślu w lokalu Domu Narodnego, zgłoszonego Starostwu w dniu 6. grudnia 1937, ponieważ odbycie zgromadzenia w mieście Przemyślu, gdzie nie jest przewidziane odbycie plebiscytu szkolnego, mogłoby doprowadzić do zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W tej decyzji przysługuje Panu prawo wniesienia odwołania do Urzędu Wojew. we Lwowie przez Starostwo w przeciągu dni 14, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia decyzji.

Starosta powiatowy
Remiszewski.

На кожний випадок мотиви цікаві: цілий повіт зацікавлений справами плебісциту, а не може нарадитися, не можна людей повчити і т. д.

Хроніка Совітської України.

ПАРАДОКСИ ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ.

Коли люди читатимуть ці рядки, вже буде по виборах у СССР і зокрема в Совітській Україні. „відійде до історії найбільший історичний день з історії людства — 12. декабря 1937...“ з давно вже відомими висідами. Отже не йде нам про ворожбу з приводу цих висідів, але не зайве може бути відмітити деякі дрібниці останніх днів виборчої кампанії в цілому СССР. По-перше для виборців Сталінської виборчої округи м. Москви 11. грудня трапилося „найвище щастя“ — зустріч зі своїм кандидатом — „самим“ Сталіном. Сталін на цьому вічу сказав промову. Як відомо, „вожд світового пролетаріяту“ любить цитати з письменників, отже і тут не відбулося без покликування на слова „великаго русскаго писателя Гегеля, то есть Гоголя“; та цікавіший сам зміст промови: в тому часі коли по всьому СССР закликають виборців віддати голоси за найкращих людей країни, за людей, які заслужили довіря цілого Союзу“, Сталін висловив недовіря до цих „найкращих людей“, підкресливши, що серед них може знайтися чимало таких, яких доведеться перевибирати і що виборці не повинні забувати про це своє право відкликувати своїх депутатів і перевибирати нових. Тоді, коли передвиборча агітація обіцює, що нововибраний верховний совіт поведе країну ще до кращого завтра, ніж прекрасне сьогодні, Сталін висловив побажання, щоб майбутні депутати під впливом своїх виборців були цілком позбавлені паніки, коли на обрії повстануть хмари, завляться ускладнення, щоб не сказати більше.

Деякі несподіванки були і серед виборців. Після промови Сталіна в одній з найбільших саль Москви, в салі консерваторії відбувся концерт з творів композитора Дунаєвського: як першу проспівано пісню про Сталіна, поплескали по її виконанні і затихли. Другою проспівано „піонірську“ пісню і, о диво людність плеще і настирливо вимагає її повторення та так, що довелось її повторити; те саме і з „курортною“ піснею і з „піснею Грумі“ і з „піснею циркачів“ з фільми „Цирк“. Ріжно відбуваються демонстрації на „гнилому заході“ і в країні „щасливої демократії!“

У Совітській Україні, цій „перлині“ країни Совітів, промовляв по колгоспах Харківщини „найкращий син України“, „непохитний Влас“; промовляв по колгоспах Дніпропетрівщини „всеукраїнський староста“, але чому ці „найкращі сини України“ Чубар і Петрович говорили до своїх виборців найчистішою російською мовою? Деж та бодай національна форма?!..

Найбільше щастя для населення СССР, як відомо, в тім, що воно має тепер „найдемократичнішу і найпоступовішу у світі“ конституцію. На основі цієї конституції карати людину в СССР можна тільки після судового вироку. Чомуж „славним загонам наркомвнусправ“, цим наступникам Чека та ДПУ, вже офіційно надано назву „каральних“? Здавалосьб, їхня роля тільки вишукувати „гнізда підлих націоналістів“, а не карати їх... Ні, годі на „гнилому заході“ розуміти всю красу совітської демократії!..

СКІЛЬКИ ЛЮДЕЙ В СССР?

Як відомо, 1936 р. до останнього всселюдного перепису в СССР, завжди офіційно говорили, що кількість населення там доходить до до 170 міліонів. Відбувся вселюдний перепис, та які висліди він дав, невідомо; але з московського Кремлю надали наказ: уважати, що перепису цього не було. Очевидно: всі цьому повірили і стали терпляче чекати, коли московський Кремль визначить новий перепис; але з цим там не поспішають, рік минув, а про нього нема чутки. Отже скільки було людности в СССР у „найщасливішому дні“ — 12. грудня, так і залишилося невідомим.

Та підчас передвиборчої метушні проскочило декілька цілком офіційних цікавих даних. А саме: виборців у СССР голосує 90 міліонів безпартійних і 2 міліони комуністів. Учнів, які не беруть участи в голосуванні, є 30 міліонів. Отже маємо 122 міліони. Не беруть ще участи в голосуванні, як відомо, діти від 1 до 7 років. Приймаємо совітські дані, які кажуть, що кожний рік дає приросту 3 міліони, отже маємо 21 міліонів, тобто разом 143 міліони. Додаємо на виправлення ще 3 міліони, тобто разом 146 міліонів. Знаємо, що крім перечислених категорій ще не беруть участи в голосуванні божевільні, засуджені вироком суду до позбавлення прав і ті, що через своє перебування в місцях увязнення не мають змоги фактично виконати своє виборче право (вияснення центральної виборчої комісії). Отже якщо взяти офіційно висловлювану цифру населення СССР 170 міліонів, то виходить, що в СССР є 24 міліони (170,000.000 — 146,000.000), тобто 25% виборців божевільних, позбавлених вироком суду виборчих прав та увязнених. Коли візьмемо цифру 160 міліонів, то позбавлених права голосувати буде 14 міліонів. Мабуть „викорчовування“, яке ведуть „каральні органи“ „славного друга Сталіна“, дорогого Николая Ивановича Ежова“, вносять великий коректив до цифри щорічного приросту населення СССР...

СТАН МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ В СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

На засіданні ради народніх комісарів виявилося, що майже всі музеї та памятки культури і природи є в дуже занедбаному стані. Приписують це „злочинній роботі ворогів народу та їх підсобників в органах наркомосвіти, управління в справах мистецтва та наркомзему“. Можемо в даному разі погодитися і признати, що винні в цьому „вороги народу“, але які?!

ДЕРЖАВНИЙ АНСАМБЛЬ „НАРОДНЬОГО“ ТАНЦЮ УССР.

Утворено ансамбль під такою назвою і перша програма його така: танці прикордонників, шахтарський, танець російський танець, циганська сута, жидівська сута, російський лубок і кінцевий номер: „завзятий і барвистий, кольоритний український танець“... Коментувати не потрібно.

Л.

Іл. ЧОЛГАН.

Світла далекого міста.

1080 КІЛЬОМЕТРІВ.

Дзвінкий, вересневий ранок стоїть на обрії і тягне за чуба заспане, поблідле сонце. Воно кліпає очима, позіхає і нараз усміхається широко — ранніми, ясними променями.

Стрункі акації стали в два ряди. Між ними біжуть сріблисті рейки, а ген жовтіє до сонця мов припізнений соняшник — семафор. Разом із зеленими рямами алеї творить „вікно в широкий світ“.

Поволі ходить залізничий урядовець. Ледви чутно шипить льокомотива. Хтось ще надає скриньки з виноградом, хтось купує білет. За хвилину тишу малої подільської стації сколихне короткий свист і поїзд рушить. Хтось поїде, а стаційка та село лишуться у золоті весняного ранку. В тиші, що пахне стиглими овочами і свіжо-зораною осінньою ріллею.

Стоїш на ступені вагону й бадьоро стискаєш у руці білет: 1080 км. Очі востаннє пестять стрункі тополі й тоді в серці поруч молодечих радощів їзди у далеке невідоме тихо забренить нова нотка. Свідомість якоїсь незнаної ще, радісної туги.

Щораз виразніше чуєш, що денебудь будеш і щонебудь переживатимеш — усюди стоятиме перед твоїми очима осяйна картина рідної сторони: чуже море, великоміські світла, шалений ритм гарячкової доби — усьому підеш назустріч з піднесеним чолом. Бо серце завжди стукотітиме живим, веселим ритмом і усміхатиметься блакитом подільського неба.

Поїзд сунеться по полях спроволa, мов грузне в подільському чорнозем. Босонога дівчинка-гусійка, хлопці, що пасуть корови побіч залізничого насипу, сивава смуга диму над лісничівкою — все це виростає тепер до величезних розмірів чогось великого. Великого саме завдяки своїй сірині і просторові.

Залізниця знову скручує і перед очима майорать — зелені Долини. Нараз бачиш, як якийсь плугатор простує спину, прикладає руку до чола і помітивши тебе, шле поздоровлення. Ах, це оре давній товариш Дмитро. Дякую! Карі конята дивляться здивовано на чорного вужа, що веться між полями та на якусь руку, що кидає до них звідтіль.

Машина сопе щораз тяжче, раз-у-раз стукочуть об рейки колеса, білі стовпики значуть щораз-то нові кільометри; а перед очима стоїть ще усміхнене, смагле лице й витягнена, жилава рука молодого плугатора — „щасливої дороги!“

*

Кількагодинна зупинка в їзді дає змогу побачити добре знайоме місто й пірнути в атмосферу гімназійних часів.

Ідеш безтурботно знайомими вулицями і здається, що на голові маєш гранатову шапку з кармазиновою обвідкою. Знайомі обличчя, камениці, крамниці, вистави. Ось випозичальня книжок, звідкіль молодеча фантазія черпала собі подостатком „корму“: від Гамсуна й Шова до... Едгара Волеса. Цікаве око нипає так само по мурах, шукаючи за кіновими афішами: що нині йде? Грета Гарбо, Марлена Дітріх, чи який „Син Джунглі“?

Молоді липи підмальовують собі дискретно уста й вії золотом, а каштани в парку похитують головами.

— Шкода, коханий друже, що вас уже тут не буде. Наша тінь така пригожа до надхнених монольогів і ще приємніших діяльогів...

Сідаєш на першу-ліпшу лавочку (вони усі тут добре знайомі) і з вдячністю ховаєш до кишені подарований усміх зустрічної незнайомої. Кращий він від найліпшого вірша про осінь і кохання.

Наприкінці зустрічаєш товариша, з яким лучила не лише шкільна лавка, але й спільна гімназійна „творчість“.

Товариш-поет запускає бороду, гарячково пикає папіроса й говорить запально, багато, скоро:

— Ти читав мою останню збірку? Ага, я забув тобі дати автограф. Я тепер видав песу з часів революції; крім того незабаром вийде повість, що друкується в фейлетонах тутешнього тижневика. Пожди, я тобі винесу з друкарні...

Хвилина — і ти тримаєш у руках книжку з автографом. Хочеш подякувати.

— Немає за що! Я тепер редагую в цім часописі „Літературну Сторінку“. Крім цього редагую в новозаснованому видавництві бібліотеку. О, незабаром вийде том новель автора „Черлені“. А ти не їдеш зі мною до Парижа?

Усміхаєшся. Ні, доля жене деінде і цілком не до поезії.

— Але як тобі там не поведеться або не подобається, тям, що я жду тебе в Парижі! А як напишеш що, то пришли; я тобі видам!

Усміхаєшся, дивлючись на товариша-поета, і стискаєш руку на прощання. Заздриш йому тієї сміливости в перемішуванні дійсности з мріями і фантазією; того палкого темпераменту. Стільки радощів, поривів і смутків розчарувань ще перед ним?

Кубанський козак-патріот.

Спомин над могилою К. Я. Безкровного.

6-го ц. м. ранком у клініці на Буловці в Празі помер Кузьма Якимович Безкровний*), прямий нащадок одного з найвидатніших кубанських військових отаманів, полковника Безкровного ще з Запоріжжя. Упокоївся К. Безкровний після короткої, але тяжкої недуги у 60. році життя. Відійшов кубанський козак, котрий втілював у собі найглибше почуття соборности українських земель. Для небіжчика не було ні наддніпрянця, ні галичанина, ні кубанця, а лише — українець. Цієї соборности небіжчик ніколи яскраво не виявляв словами, але чітко визначав ділами, і то з найдавніших часів.

Син козака станиці Охтирської, виселенця з Іванівського куреня, Безкровний уже як учитель народньої школи вступає до Р.У.П. і серед козаків веде українську роботу. По станицях, де учителював (калузька, платнірівська, рогівська), школярі й молоді козаки, котрі підготовлялися до війська, мали прекрасні українські хори і читали „Кобзаря“ та українські книжки. На ті часи це коштувало неабияких зусиль і постійно загрожувало небезпекою такому вчителеві. Замолоду-ж Безкровний бере найактивнішу участь у праці української громади в Катеринодарі. Можна без прибільшення сказати, що на Кубані не було поважної української організації до революції, яка не завдячувалаб його ініціятиві або активній участи свого розвитку. Дома і в цілій родині Безкровних (6 братів та одна сестра) завжди панувала тільки українська мова, почуття якої небіжчик мав, як рідко хто з інтелігентів-українців.

Коли підросли його двоє діток, Безкровний нізащо не хотів, щоб вони вчилися у російській мові і вислав 8-літню дівчинку і 7-літка хлопчика вчитися в дуже тоді далеку для Кубані Галичину до перемиського ліцею. Вже цей один крок свідчить про національне обличчя молодого кубанського вчителя. За це відразу Б. попав між „мазепинців“, яким російський україножер Щоголев присвячує великий твір, виставляючи в ньому і прізвище Безкровного з його дітьми в Галичині. За мазепинство, а не за соціяльні переконання, засилає він висилки до Новоросійська з позбавленням посади.

Українці знад Дніпра завжди знаходили притулок на Кубані у Безкровного. Для нього було святим обовязком рятувати чи допомогати кожному українцеві. Після 1905 року й розгрому полтавської семинарії С. Петлюра теж попадає на заслання на Кубань і довший час живе у мешканні Безкровного у ст. Калузькій. Тут виникла й думка зібрати матеріяли з історії кубанського війська. Після деяких нелегких заходів ці матеріяли зібрали два політичні вигнанці, С. Петлюра і Понятенко. Потім ці матеріяли з деяким літературним опрацюванням вийшли у світ як „Історія Кубанського Війська“ під прізвищем Ф. Щербини. Так матеріяли про запорожців через ретельність Безкровного не підлягли російській фальсифікації.

Пізніше Безкровний скінчивши курси бухгальтерії в Харкові, стає одним з основників і директорів Українського Кредитового Товариства в Харкові і вже до еміграції залишає педагогічну діяльність. Далі ми зустрічаємо Безкровного за надзвичайно інтенсивною працею над розбудовою кооперації на Кубані. За яких 16 років на Кубані не було станиці, де не повсталоб кредитове т-во, що всі обєднувалися в Центральсоюзному Банку, найповажнішому перед революцією в Катеринославі. Вся кооперація була в руках виключно українських, завдяки Безкровному, який був незмінним головою Надзірної Ради згаданого банку. Незмінним головою банку був теж небіжчик І. В. Івасюк — українець з Хотиня.

Часто Безкровний, жартуючи, згадував, як на щорічних зборах Союзу теперішній редактор „Вільного Козацтва“ Гнат Білий докоряв, що Безкровний та Івасюк продали Кубанський Союз українцям; „Параска“, котра підлогу мила, і та українка!“

За активної участи Безкровного на Кубані перед війною вибудували чорноморсько-кубанську залізницю, акціонарями якої були всі станиці Чорноморії. На цій залізниці Безкровний до виїзду з Катеринодару був головним бухгальтером. За його ініціятивою всі стації цієї залізниці збудовані в українському стилі.

Коли настала революція, Безкровний в українській групі запропонував зразу-ж приєднатися до України, але більшість ухвалила помагати козакам творити Кубанський спочатку автономістичний, потім самостійний Край. Як член першої Кубанської Законодавчої Ради Безкровний в лютім 1918. р. був ініціятором прийняття ухвали бодай про федерацію з Україною, яку здійснити не пощастило. В 1918. р. проти своєї волі під натиском українців Б. став міністром внутрішніх справ Кубанського Краю. При насильстві над Кубанською Радою, заподіянім ген. Денікіном, Безкровного, як українця, вислали до Царгороду. Звідти через Відень приїхав він до Подєбрад, де і був лектором УГА, пізніше УТГІ.

Мягкий по вдачі, він був непохитний у національних справах. Всякі чутки про якісь відірвання Криму, чи Кубані навіть еміґрантськими „договами“ викликували в ньому обурення й гостру реакцію. Не хворів він і на всякі всеславянські ідеї. Україна в етнографічних межах із спроможностями економічного розвитку і стратегічної безпеки була завжди його мрією.

В. І.

*) В посмертній згадці в „Ділі“ ч. 276. подано помилково: Бездомний. — Ред.

Але — чиж не найкраще в молодости — це пориви й розчарування?

*

Поїзд біжить у сутінках, назустріч ночі. Минає поля, села, ріки. Найкраще тоді приложити чоло до холодної шиби вікна і задивитись у далечінь. Тоді, якщо вже ніщо путніше не приходить до голови, пускаєшся на смішну фільософію. І поїзд прирівнюєш до життя. Одні всідають, другі висідають, комусь несподівано паде згори клунок на голову, хтось топче комусь по нагнітках. Одні заєдно жують, інші принагідну знайомість осотують нитками симпатії. Приходить на гадку, що один мадярський автор написав добру психольогічну повість, якої акція відбувається в „купе“ поїзду.

Товаришка подорожі слухає вражінь відомого новеліста, що саме вертається з Крилоса, щиро захоплений відкритими руїнами.

За Львовом глота стає ще більша. Вуха болять від вигуків пяних від радости й горілки хлопців, що вертаються з війська на Шлеськ. Крізь просоння чути регіт, рубашні вояцькі жарти і пісеньки, дзвенькіт збитої шиби та... соковиті квітки нашої народньої словесности, що їх везуть вони собі з Галичини на Шлеськ, на спомин.

Ранок витає тебе вже далеко від своїх. Поїзд пробігає побіч німецького кордону, країною високих димарів, гут і копалень. А далі біжить на північ. Рівні, добре управлені поля; дахи з червоної черепиці.

Люди всідають, висідають. Перед очима мигає струнка жіноча постать, що зацікавлює. Чи і ця область подібна до тієї жінки? І коли висідаєш з поїзду й рушаєш у місто — ціль своєї подорожі, воно дивиться на тебе очима тієї жінки. Поглядом, що заохочує і спиняє.

(Далі буде.)

До колишніх учнів, абітурієнтів і вчителів

І. УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЧНОЇ ГІМНАЗІЇ У ЛЬВОВІ.

У найближчому 1938-му році відбудеться в Українській Академічній Гімназії у Львові остання з черги матура клясичного типу. Будуть це одночасно 60-ті роковини першої матури в рідній мові у тому найстаршому українському середньошкільному заведенні. З цієї нагоди склався Комітет колишніх абітурієнтів Академічної Гімназії у Львові, який рішив відсвяткувати ті роковини та передусім видати пропамятну книжку-альманах, з історією Академічної Гімназії, низкою споминів колишніх її учнів і вчителів та з поіменним виказом вихованків і педагогів тієї школи.

Звертаємось оцим до всіх тих, які вийшли з отих шкільних мурів та які зберігли у вдячній памяті цікаві спомини з своїх молодечих гімназіяльних літ, або з літ своєї педагогічної праці в Академічній Гімназії, а також до всіх, що мають до історії Академічної Гімназії які-небудь матеріяли, щоб були ласкаві прислати їх Видавничо-Редакційному Комітетові. Охочих допомогти нам у цьому виданні своєю порадою чи то порозумітись щодо евент. списання своїх споминів — просимо теж звернутися до нас. Будемо вдячні за всякий відгук, як доказ спільного сентименту до школи, в якій ми перевели кілька літ нашої молодости.

Просимо присилати всі матеріяли, спомини, фотографічні знимки та свої ласкаві поради на адресу:

І. Кедрин, Львів, Ринок 10 („Діло“).

Видавничо-Редакційний Комітет Альманаху Академічної Гімназії у Львові:
Д-р Богдан Барвінський, Д-р Йосиф Пеленський, Іван Кедрин.

Всі українські часописи в краю і на чужині дуже просимо цей наш поклик передрукувати.

МАРШ НА ЯРОСЛАВ.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ У ПРОЦЕСІ ЛЮДОВЦІВ.

На перемиській розправі за селянські події в середущій Галичині почали вже зізнавати свідки. Св. Белецький обтяжив підс. Каспшака, кажучи, що він разом з підс. Дрогойовським кермував цілою акцією селян, взивав їх, щоб озброїлись і зійшлись в лісі, бо підуть на Ярослав. Селяни були озброєні в коси і вила та мали теж іншу зброю. На питання оборонців свідок признає, що від 5 років веде цивільний процес з підс. Каспшаком. Далі признався, що був заступником Я. Костки, організатора відділів селянського війська. Каже, що виконував свої обовязки як заступник організатора війська, зі страху перед пімстою селян. Коли Каспшак довідався, що Костка призначив Белецького своїм заступником відозвався: Чому береш конфідента на свого заступника?

Св. Костка признався, що був організатором селянських відділів на приказ підсудних: Каспшака і Дрогойовського. Белецького не призначував своїм заступником тому, що він сам зголосився до нього питаючись: „Чим буду?“ Дістав відповідь: „Будь чим хочеш, ти мені непотрібний“. Коли до Павлосіва прийшов В. Гук з Ярослава й оповідав, що бачив В. Єдлінського і що він переказував, щоби селяни розійшлися підс. Дрогойовський сказав: „Це брехня. Єдлінський сидить у вязниці“. Тоді селяни забрали Гука і побили його, підозріваючи, що він є поліційним шпигуном.

Перед заприсяженням обох цих свідків відбулась жива виміна думок між оборонцями і прокуратором. Оборонці стояли на становищі, що Белецький і Костка брали теж участь у подіях тому не слід їх заприсягати. Одначе суддя прихилився до внеску прокуратора і відобрав присягу від обох членів.

Свідки: Фрузінський і Піц зізнали, що і б. пос. Ґрушка і підс. Дрогойовський намовляли селян, щоби зберегли спокій. Св. Андрій Налисник, міський сторож, зізнав, що на нього напало коло 30 озброєних селян по дорозі до Ярослава, відобрали службовий револьвер і завели до Павлосіва, кажучи, що є шпигуном поліції. В селі чув, як підс. Каспшак намовляв селян, щоби засипали поліцаям піском очі.

Жіноча сторінка.

НА ВИХОВНІ ТЕМИ.

Здавалось би, що назагал у нас багато часу посвячують вихованню дітей. Майже у всіх українських часописах, щоденниках, тижневиках, журналах, календарях находимо статті наших визначних педагогів, учителів, батьків та громадян, які ведуть відповідальну працю у вихованні молодого покоління. Пишуть фахівці, які цікавляться виховним питанням взагалі, пишуть і ті, яким справи виховання, головно нашої молоді, близькі та дорогі. Час-до-часу виголошують відчити чи виклади на виховні теми, де порушують нові педагогічні питання, ведуть фільософічні дискусії з дуже річевими і цінними висновками. Появляються теж свої книжки та перекладні (правда, дуже їх мало) педагогічного змісту.

На жаль, це все за мало! Бо само життя, його будні з усіми прикрощами, переживаннями, розчаруванням як теж безупинне взаємне обвинувачення старих і молодих, батьків і дітей є доказом, що у нас справам виховання присвячують рішуче замало часу, чи їх не доцінюють.

Щораз частіше доводиться слухати чи читати нарікання на брак виховання у молоді. Важкі докори за невідповідальну поведінку, за брак пошани до старших, за упадок моралі, розгнузданість і нежиттездатність.

А за цим і болюча і прикра дійсність! Що раз менше молодих, ідейних, чесних робітників з твердими характерами і витревалими руками до праці.

Щоправда є теж дуже вартісні одиниці між молоддю, але на жаль тільки одиниці. Це вроджені сильні характери, яким життя само довоЗі гладко укладається, або ті, які з трудом крізь нього пробивалися, а воно їх вчило, виховувало й гартувало. Але загал молоді невихований, це з прикрістю мусить ствердити кожний тверезий громадянин, який працює на ріжних відтинках нашого національного життя і безупинно з молоддю зустрічається. А вина в цьому в великій мірі тих, які передовсім обовязані виховувати, а саме батьків. Бо вчити можна і дорослих, вчимося і до самої смерти, але виховання обовязково треба починати зарання. На думку найвизначніших, давніх і новітніх педагогів і психольогів виховання треба конче починати вже в перших днях життя дитини. А це почесне місце у творенні нової людини припадає матері.

Мати, як перша виховниця своєї дитини обовязана своїм бистрим зором стежити за кожним віддухом дитячої душі і всі добрі нахили як слід розвивати, та ними зручно, розумно й з любовю кермувати. Обовязком матері завчасу доглянути вроджені чи придбані хиби чи налоги дитини та вміло і ніжно їх усувати. Чим докладніше мати обсервує дитину, тим краще розуміє її, тим ближчими стають собі ці дві істоти а звязують себе духово на все життя.

На превеликий жаль дуже малий відсоток молодих жінок здає собі справу з того, які великі обовязки накладає на них материнство. Вони дуже основно приготовляються до всякого роду іспитів; роками студіюють фахові речі, яких у житті не мають змоги використати. З найбільшою терпеливістю посвячують багато часу спортам, не менше забавам, ще більше модам. А тільки як матері вони здебільша зовсім неприготовані. Вони не вважають за доцільне хочби переглянути педагогічні підручники, коли йде про таку важну справу як сформування нового життя — нової людини — та ще й близької собі кровю.

Щойно перший плач чи крик дитини відкриває нераз жінкам очі які вони безпомічні й безрадні супроти цих маленьких, зданих виключно на їх ласку і досвід істот. Нервується мати, хвилюється батько, роблять собі взаємно докори й такий радісний момент як поява в родині найдорожчої й дуже пожаданої істоти стає часто причиною непорозумінь а й нерідко початком родинної трагедії.

Бурхливий настрій у хаті відбивається дуже відємно на нервовій системі дитини. Вона стає неспокійна і вередлива, а батьки для спокою, потурають всьому, що тільки вдоволило би тимчасові забаганки дитини, зовсім несвідомі, яку кривду роблять дитині і собі. І так минають перші тижні, місяці, часом і роки.

Не оглянуться батьки, як швидко виросте малий тиран, якого всі мусять слухати і коритися його волі. Або божище, якому всі домашні поклоняються; бабусі, тітки й вуйки звеличують його, зате сторонні мусять обережно його уникати, щоб при зустрічі не дісталося їм яке образливе слово, а то і в приступі доброго гумору щоб не дістали патиком чи кулаком по голові. Всі ці вибухи надмірної енергії чи своєрідний лексикон личаківсько-апашівського говору стрічається із сердечним сміхом найближчого окруження, додає відваги любимцеві і підтримує в його подвигах.

А життя йде... Минає рік за роком і дитина росте й дивується, що світ увесь не крутиться довкола її особи. Не знає ні послуху, ні дисципліни, до нічого не привязується, нічого не шанує, всім помітує, все висміває. Зарозумілість і лінивство теж невідступні друзі такої дитини, витревалости в неї ніякої. Жадна щораз то нових вражінь дитина йде стрімголов за найбільше невідповідним товариством, бо не защеплено йому відповідного морального стриму. А хто терпить найбільше? Мати, бо матері найближча дитина у своєму горі. І вина спадає на маму, що не вміла як слід виховати своєї дитини.

Наші мами не повинні виправдувати себе фразою, що тепер такі часи, коли діти самі роблять, що хочуть. Чим тяжчі часи і тяжчі до виховання діти, тим і тяжчі обовязки виховників.

Ніна Селезінкова.

Хто вишле жертву на ювилейний „Дар Просвіті", той дасть доказ любови свого Народу.

Господарський показ.

Останній господарський показ у клюбі „Нової Хати" й „Труду" був присвячений дичині й рибі.

Дичина, пояснила п. Наталея Гаврих, т. зв. мясо темне, зявляється все при гостинах чи принятих поруч мяса білого. Мясо це має спеціяльний запах, що побуджує апетит і повинно частіше зявлятись на нашому столі. Тим більше, що деякі роди його, як заяць чи сернина, зовсім недорогі.

Референтка показала присутнім звичайний паштет у кружкім тісті. Подиктувала кілька приписів, що їх тут трудно будьоб повторити. Але варт застановитись над півфранцуським тістом, що його впроваджують тепер замість французького. Вживають його як і давніше французького, на паштетики. Воно листкується зовсім так як французьке і смак його такий самий. Ріжниця лише в тому, що його не треба стільки разів тачати й прохолоджувати. Вистачить напередодні замісити муку з маслом, додавши сметани, скільки забере тісто. Бактерії молочного квасу, що є в сметані, ділять через ніч так, що тісто, цілком незалковане, коли спечене, листкується.

При рибах звернула увагу п. Гаврих на цінний білок, що знаходиться в рибячім мясі і фосфорові соли. Правда, відсоток води в ньому дуже великий, коло 75%. Підчас приладжування страви ця вода вишаровує і риба через те мало ситна. Але це харч дуже легко стравний і тому повинен час від часу зявлятись на нашому столі.

Подавши ще вказівки щодо того, як розріжняти свіжу рибу від несвіжої, задемонструвала п. Гаврих приладження малого коропа „з води".

Та особливо зацікавило присутніх, коли референтка перейшла до оселедців. Тепер у часі посту вони мають застосування. П. Гаврих приготувала кілька почищених оселедців. До цього вжила т. зв. „омальців", по 25 сот. штука. Мочила їх день перед тим На показі приладила городовинну начинку до них. А саме: городовину, що її тепер можна дістати, покраяла дрібно, кинула до рийночки, додала оливи й дрібку води і варила, аж поки все не змякло. Потім начинила кожну половину оселедця тією городовиною, звинула тісно і зложила до слоїка. Не заливай нічим, мають стояти три дні. Пізніше можна їх уживати. Колиб їх треба довше подержати, треба залляти оливою.

Черговий показ задемонструє святочне печиво.

Хто забуває про свій обовязок супроти Ювилятки „Просвіти", той забуває про майбутню долю Нації.

Права св. Миколая.

З темних сходів на ясні сходи, з першого поверху в сутерини, зі сутерин на 3-ій поверх — з листою на дарунки для бідних дітей на св. Миколая.

За все дякуємо — і за 10 сотиків і за пів золотого, за що хто дасть. Трудно — хто що може. Назагал — дають громадяни. Але хто збирає, не сміє мати ні делікатних нервів ні вражливого гонору. Треба памятати, що на світі ріжні люди з ріжними вдачами: добродушні й підозрливі, щедрі і скупі, привітні та буркуни словом усякі.

Коли небагата людина, якийсь ремісник, запевняє вас, що вже хтось був перед вами з такою самою листою — зробіть приємний вигляд і повірте.

Коли жінка власника камениці твердить, що її чоловік випровадився до іншої камениці, а тут нема кому дати — не тратьте відваги і охоти на дальшу збірку.

Коли заможний купець скаже, щоб ви прийшли ще раз, бо в тій хвилині він не має часу дати вам пів золотого, забудьте, що ви не сороці зпід хвоста випали, скріпіть ваш гонір і прийдіть таки ще раз; це школа християнського смирення, яку треба цінити; як трапляється від своїх. Але коли вам добре ситуована пані, а може ще й бездітна, товкмачить, що вона не має чого давати на Миколая, бо її діти не ходять до даної школи, або захоронки — виясніть їй її відповідь. Або ще ліпше попросіть її піти з вами і покажіть наприклад таке:

Пара білоголових хлопчиків зі Знесіння цілою громадою в усяку погоду біжить до школи на Крупярську. Їм обом докупи 13 років. В посинілій ручці обидва стискають зшиток і олівець, бо торби не мають. І рукавиць не мають. Їх батьки, чесні робітники, моглиб їм купити те і друге, але тоді не моглиб посилати дітей до української школи, бо в українській школі треба платити. То чому, без образи їх батьків, св. Миколай не міг би принести цим дітям одну торбу на двох, щоб вони хоч ті руки без рукавиць могли позапихати в кишені?

Покажіть і витолкуйте це цій пані і вона напевно погодиться з вами і таки дасть вам той гріш.

Бо подарунки на Миколая то особливі подарунки. Вони не обтяжать тих дітей ані їх батьків почуттям одержаної ласки і зобовязання. Це що іншого, як отримати поміч у правдивій нужді. Святий Миколай є особа небесна, і ніхто не може відповідати за його вчинки; а всеж батькам тих дітей скажуть ті Його подарунки, що українські громадяни цінять їх зусилля і співчувають із ними і хоч в цей делікатний спосіб дають це їм пізнати

Нав.

Сторінка без політики.

ІНДУСЬКА ПОБОЖНІСТЬ.

НЕІМОВІРНЕ-ЖАХЛИВЕ, ПРОТЕ ПРАВДИВЕ.

Перед кількома місяцями пустився один індус зі своїми двома синами в оригінальне, просто несамовите паломництво, до святині бога Крішни в Гангадворі. Оба хлопці занедужали були важко перед двома роками і майже чудом урятувалися відтак від смерти.

З вдячности за той рятунок, зложив індус обіт, що відбуде разом зі своїми синами паломництво на вколішках аж до святині Крішни, віддаленої 500 км.

Оба хлопці мусіли рад-не-рад вирушити в дорогу зі своїм батьком. Вони були ще дуже ослаблені. Індус обчислив собі, що повинен зробити цілу дорогу в 60 днях, при чому денно треба було перейти по вісім км. на колінах.

Коли зважити, що оба хлопці ледви підросли трохи від землі, що оба були ще обезсилені недугою, що цілу дорогу треба було відробити в невигідній позиції навколішках, тоді щойно можна зрозуміти цілу [illegible] несамовитість і важкість цілого того паломництва.

Перші дні подорожі відбулися без ніяких замітніших пригод. Але небавом почав приставати молодший хлопчина і вкінці впав з утоми. Одначе тому, що батько не хотів його навіть пожалувати, хлопчина останками сил пустився в дорогу. Одначе семого дня помер він з перемучення.

Старший син був сильніший і здавалося, що він здоровий і без перешкод дійде разом із своїм батьком до святині Крішни.

Та у віддалі 15 км. від святині Крішни заломився він і по кількох хвилинах помер. З трьох побожних паломників залишився вже тільки сам батько. Він пустився витривало далі в дорогу.

Два важкі удари не змогли старого батька й не відвели його від виконання свого обіту. З пораненими колінами, з обезсиленими й напухлими ногами дійшов він вкінці до святині Крішни і подякував богові за чудесний рятунок обох синів. Хоч біль по страті обох синів був куди гірший, як підчас їх недуги, побожний індус почувався щасливий, що свій обіт виконав і що не потребує більше побоюватись, щоб якенебудь нещастя впало на його родину.

—o—

ХМАРОДЕРИ У... СТРАХУ.

Американці так горядяться своїми хмародерами, як нпр. віденці своїм Пратером а парижани вежею Айфля. Саме тепер військовий знавець і колишній визначний старшина американської армії Віліарт К. Сміт спантеличив трохи своїх земляків і розвіяв їх гордощі з високих будівель. Він доказав, що при нагоді повітряної війни американські хмародери стануть її першою жертвою.

Американці настільки миролюбні, що не могли собі ніяким чином уявити, щоб якийнебудь ворог поважився напасти на Злучені Держави. Тому, коли всі европейські держави побудували і будують ріжні підземні схови для населення та закріплюють протилетунську оборону, то в Америці — державі поступу і стрімголовної техніки та механізації майже нічого не зробили для протилетунської оборони та забезпечення мешканців. Сміт доказує, що одна-одніська летунська бомба може такому велитневі, що складається з двацятькількох поверхів спричинити необчислимі шкоди Бомба перебє дуже легко дах хмародера і відтак зруйнує дальші поверхи будинку. Також із протилетунською обороною невесело стоїть справа, бо на легкої конструкції дах не можна поставити ніяких важких протилетунських гармат. Американська протилетунська оборона полягає тільки на тому, що вулицями будуть їздити гармати з протилетунських батерій і будуть обстрілювати літаки. Ясно, що при високих будинках такі батерії не зможуть багато зробити. Також оборонну систему міста (Ню-Йорку) гостро критикує той американський знавець, доказуючи, що протилетунські укріплення розміщені довкола міста не є ніякою забезпекою, бо цю лінію зможуть ворожі літаки переїхати дуже легко і тоді за хвилину можуть збомбардувати місто без ніяких перешкод.

ЗІ СКУПОСТИ СТАЛА ЖЕБРАЧКОЮ.

При одній старій жебрачці, відомій у цілому Ліоні, знайшли 200.000 франків.

70-літню прошачку Юліяну Депре знали всі мешканці Ліону. Одягнена завжди в найгірше лахміття і діраві черевики на дерев'яних підошвах, розуміла вона, що тільки якнайнужденнішим виглядом зможе зворушити прохожих та видобути від них якнайщедрішу милостиню. І справді, майже не було такого випадку, щоб їй відмовив хтось милостиню. Одного дня стара жінка занедужала на вулиці і впала обезсилена на землю. Її віднесли негайно до недалекої лічниці, де лікарі ствердили повне ослаблення з причини недоживлювання. Один із принагідних добродіїв зложив за стару жінку відповідну оплату, щоб її тільки якийсь час притримали в лічниці й підхарчували

Шпитальні доглядачки взяли стару прошачку перш усього до купелі, щоб її основно вимити й вичистити. Коли прошачка поскидала вкінці зі себе все своє лахміття, одна доглядачка звернула увагу на одну спідню суконку, яка їй видалась рішуче за важка. Колиж стала їй ближче приглядатися, відкрила на своє превелике счудовання у старій спідниці справжню скарбницю золота. Зі вшитої скритки висипалися золоті монети, швайцарські франки, англійські і турецькі фунти, югославянські та інші монети і ріжного роду вартісні папери. Всіх грошей і банкнотів було більше як на 200.000 франків.

Коли стару прошачку запитали відки вона взяла стільки грошей, не дала вона ніяких пояснень, лиш заявила, що вона їх здобула законними засобами.

Згодом ствердили, що стару жінку вважали в її околицях невідповідальною, та що вона була давніше власницею ресторану. Знайдені гроші були імовірно готівкою із продажі ресторану та інших річей. Одначе стара жінка рішила радше піти з прошацькою торбою, як щонебудь рушити зі свого майна.

ЗАБУЛА ПРО ДИТИНУ.

Коли дві жінки стрінуться по довшім часі, тоді все перестає для них істнувати. Меркнуть тоді всі, хочби найважніші життєві проблеми, гаснуть, як огарок, найпекучіші господарські справи, бліднуть питання буднів, словом світ стає для двох приятельок тоді нірваною. Вони мусять наговоритися, мусять оповісти все, що трапилося за той час, коли вони не бачилися, мусять обговорити все до найменших подробиць. Колиж ще обі мають на взаїмну гутірку лиш дуже мало часу, тоді в найбільшому напруженні стараються якнайкраще використати вільний час і оповісти собі все те, що на їх думку найважніше і найцікавіше. Питання і відповіди падуть із стрімголовною швидкістю і хтонебудь інший не міг би зорієнтуватися в такому скорострільному вогні розмови. Ясно, що найближче окруження перестає тоді для них істнувати.

Таке теж трапилося двом товаришкам, які стрінулися недавно на залізничому двірці Льоборов. Одна з них переїздила крізь ту місцевість із своєю маленькою дитиною, друга мешкала в тому місті. Радість обох товаришок з причини такої несподіваної стрічі не мала просто меж. Вони почали оповідати собі прихапцем ріжні цікаві історії, бо до відїзду поїзду було всього 15 хвилин.

Але чого то жінка не зможе набалакати за 15 хвилин, коли вона спішиться. При цій нагоді, матуся хотіла похвалитися своєю дитинкою і подала її товаришці до рук. Та з черги стала захоплюватися дитиною аж воно, маленьке стомлене дорогою, монотонним гуркотом коліс та розмовою, заснуло. Приятелька далі говорила, тримаючи на руках приспану дитину. Хвилини втікали зайцем і прийшов теж момент, що матуся мусіла всідати до поїзду. Коли вже поїзд рушив із місця обі приятельки ще кінчили свою розмову. Раптом мама очунялася, що її дитина залишилася в товаришки на руках. Збентежена мати не знала спершу, що робити і щойно, коли поїзд виїхав уже далеко за стацію, вона потягнула за алярмовий гамулець. Поїзд станув. Надбігли кондуктори, щоб довідатись, що трапилося. Тоді мати стала домагатися, щоб поїзд вернувся на стацію, де залишилася її дитина. Ясно, що цього не можна було зробити і мати висіла з поїзду на найближчій стації. Найближчим поїздом, який вертався до Льоборов, вернулася вона по дитину. Її товаришка саме зголосилася була в уряді руху по раду, що їй з чужою дитиною робити.

Тепер обі приятельки мали нагоду доволі наговоритися, бо найближчий поїзд відходив аж за дві години. Тільки тепер мати тримала вже увесь час свою дитину в себе на руках

—o—

ДО ЧОГО ЛЮДИНУ МОЖЕ ПРИНЕВОЛИТИ ГОЛОД.

Зовсім припадково викрили в Монтреалю сумну аферу, якої героем є тамошній професор гімназії.

Вже від довшого часу щезало багатьом гімназистам друге снідання, яке вони забирали зі собою до школи. Ніхто не вмів вияснити яким воно чудом сталося. Одні думали, що вони забували своє снідання вдома, інші думали, що погубили його по дорозі до школи. Та коли ці таємничі події зі сніданками почали чимраз частіше і навіть постійно повторюватися, зголосили гімназисти цю таємничу історію свому наставникові. Та і його слідство не багато помогло і загадка залишилася далі загадкою.

Вкінці учні зорганізували власну розвідку, яка почала нишком вести слідство. Це слідство закінчилося сензаційним вислідом. Наверх вийшла сумна правда, що учням забирав снідання один із професорів. Його приловили на тому, як він підчас перерви виймав із течки одному з учнів пакетик із другим сніданням і прихапцем його зїдав.

Очевидно, професора відвели негайно до директора, де теж відбулося його переслухання. Професор признався, що він був тим злодієм, що крав учням снідання, яке теж було його одинокою стравою на цілий день. Слідство виявило теж, що згаданий професор був сильно збідований та виголоднілий і тому теж його влада не покарала його за той „злочин", тільки перенесла до іншого міста. При цій нагоді устійнили теж його матеріяльні умовини на краще.

СИН МІЛІОНЕРА БЕЗ ГРОШЕЙ.

Перед льондонським судом розпочався цікавий розводовий процес, якого героями є відомий льондонський багач Гульбекян, власник нафтових підприємств у Мосулі та його син.

Гульбекян син домагався від свого батька грошевої підтримки у розмірах, які відповідають його суспільній позиції та позиції батька. Син має уже 41 років і досі мусів він дослівно майже кожний сотик випрошувати від батька. Його домагання ще й тому слушне, що він працює у підприємстві батька і дає сильну підмогу своєю працею.

Одначе старий багатій має інші погляди на цю справу. Він є тієї думки, що син повинен без найменшого спротиву повинуватися батькові і що це виключно від батька залежить, чи він схоче дати синові гроші, чи ні.

— Так жили наші батьки й діди — каже старець — і добре їм жилося. Тому теж я не хочу заводити у своїй родині інших звичаїв.

Жінка старого міліонера домагається розводу

ВЕСЕЛЕ.

ДИТЯЧІ ІГРАЦКИ

— В що ви бавитеся діти?

— Ми бавимося в закупи. Маруся є купчихою, а я матусею, що купує.

— А ти Андрійку, хіба не хочеш з ними бавитися, що так нахнюпився?

— Ага, я є батечком, який за все мусить платити.

ДРАПІЖНЕ ЗВІРЯ.

— Скажи мені, Петрусю, чи кітка належить до драпіжних звірят?

— Так, моя кіточко!..

Найшли ще один тайний склад зброї в Парижі.

В одному з паризьких ґаражів перевели ревізію і в замаскованій пивниці найшли великі припаси зброї та муніції, а саме 90 крісів, 6 скорострілів і 30 скринок, з яких кожна мала по два скоростріли: один німецький і один англійський, 28 скринок з гранатами та чимало набоїв зі складів у Толедо. Перший раз найшли в Парижі еспанську муніцію.

Поліція арештувала одного з провідників тайної організації ЦСАР, Ремі Дюріе.

ФРАНЦУСЬКА ВОЕННА РАДА.

Найвища французька военна рада відбула вчора рано засідання під проводом міністра війни Даладіє.

Обнижка комірного до березня 1939 р.

В середу 15. ц. м. пополудні соймова правнича комісія радила над проектом закону про скасування охорони льокаторів. Референт пос. Ґлащ обговорив подрібно постанови проекту і дійшов до висновку, що його слід приняти з незначними поправками, щоби приспішити розвиток міст і підвищити скарбові доходи. По дискусії над першою статтею законопроекту комісія рішила продовжити обнижку комірного теж і купцям і ремісникам до 31. березня 1939 р. Дальші промовці висловлювались за скасуванням закону про охорону льокаторів лише для більших 5-кімнатних помешкань і промислових та торговельних льокалів.

По широкому світі.

Британський парлямент вестиме дебату над закордонною політикою у вівторок.

Бельгійська королева-мати Єлисавета виїхала з Льондону і приїхала до Остенди.

Французький міністер закордонних справ Дельбос приїхав до Праги.

Німецько-французький граничний договір підпишуть нині в Парижі.

Італійський князь Аоста, віцекороль Абісинії, відплив з Неаполю на кружляку „Зара“.

У Палестині засудили на 10 літ вязниці арабку, яка переховувала зброю. Є це перший присуд військового трибуналу на жінку.

НОВИНКИ.

— ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСИЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТИ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залеглости, бо стримаємо висилку часопису! Присилайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла“! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну прегарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла“ складає за рік Бібліотеку „Діла“ з 12 томів.

— **Не наражуйте нас на втрату!** Просимо ще раз наших передплатників і дописувачів, щоб не писали до нас на кореспондентках зі значком Гдиня (корабель „Пілсудський“), бо вони уневажнені і наражують наше видавництво на доплату 30 сот. Нехай ніхто не дасть собі накидувати тих неважних кореспонденток, які видко ще держать нелегально трафіки у краю. Хто ними послугується, наносить адресатам, отже й нашому видавництву шкоду. За такі кореспонденти мусимо платити подвійне порто так, якби вони були зовсім неоплачені.

— **Крамниця „Фортуни Нової“ в Стрию.** В перших днях грудня ц. р. відкрила фабрика „Фортуна Нова“ свою крамницю солодощів у Стрию. Крамниця міститься при вул. 3. Мая ч. 27., отже положена при найкращій і рухливій вулиці міста, так, що доступ до неї дуже догідний. Попри те є вона на новочасний і гігієнічний спосіб уладжена, так що навіть чужі висказуються про неї з найбільшим признанням. Треба сподіватись, що стрийське громадянство прихильно привитає цю нову станицю українського промислу, полагоджуючи всі свої орудки тільки в крамниці „Фортуни Нової“. Зокрема в хвилі перед св. Миколаєм і перед Різдвяними Святами постійні мешканці Стрия і приїзжі з околиці повинні мати на увазі цю крамницю, даючи доказ повного розуміння актуального сьогодні гасла: „Свій до свого по своє“

— **Товариство „Молода Громада“** уладжує в неділю 19. цм. у власній домівці для своїх членів і впроваджених ними гостей „Миколаївський Вечір“ для старших. — Дарунки складати в господаря Клюбу. 2307

— **Пригадка!** Вп. п. Публиці пригадуємо, що **Лисенковий Концерт,** що д. 19. XII. ц. р. відбудеться у Великому Театрі, починається точно в год. 12.15 вполудне.

— **Вечір в память 25-ліття смерти М. Лисенка.** В понеділок 20. XII. ц. р. відбудеться в год. 7. веч. в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові вечір з творів М. Лисенка у виконанні clевів Вищ. Муз. Інституту. У програмі сольо-співи, фортепянові та скрипкові твори. Вступи за програмкою. 2306

— **Про відкриття Богородичної княжої катедри в Крилосі** буде говорити д-р Ярослав Пастернак, директор Музею НТШ, на запрошення Архибратства Божої Матери Неустаючої Помочі при церкві св. ап. Петра і Павла у середу 22. грудня в год. 6. вечором у читальні „Просвіти“ на Личакові. Виклад буде ілюстрований богатьома світлинами.

— **Виділ львівської філії Прихильників Астрономії** повідомляє, що в суботу 18. грудня в год. 18. в салі Ґеольоґічного Інституту при

вул. Длуґоша 8 відбудеться дискусійне зібрання, на якому д-р Іван Мерґенталер виголосить відчит на тему: „Планетоїди і космічний порох“ зі світлинами. Вступ вільний. Гостям раді.

— **Святочні ферії у школах.** В суботу 18. ц. м. розпочинаються у всіх вищих школах зимові святочні ферії і потревають до 10. січня 1938. р. В середніх і вселюдних школах ферії починаються, як попередніми роками, 23. грудня.

— **Зміна на головному двірці у Львові.** З днем 15. ц. м. переведено деякі зміни в перонах для пасажирських потягів, що відходять з головного двірця. Одночасно змінено дотеперішні орієнтаційні таблиці для поодиноких перонів у тунелях на таблиці, що вказують число потягу, напрям їзди і годину відізду потягу з поодиноких перонів.

— **Новий ґарнізоновий костел у Львові.** Досі був ним провізорично костел Єзуїтів, від весни буде костел Клярисок на початку вул. Личаківської. Задля цього його тепер перебудовують, поширюючи та добудовуючи вежу. Частину сумежного будинку, в якому містився митний уряд, знесуть, щоб зробити світло для костела, а травник на пл. Бандурського переміняють на майдан для збірки вояків.

— **Важко їм догодити.** В академії закордонної торговлі прийшло знову до авантур. Всехпольська молодь невдоволена розпорядком ректора у справі лавок і рішила домагатися дальше окремих місць для жидів. Студенти обсадили входову браму і недопускали жидів на виклади. Завдяки інтервенції ректора до поважніших ексцесів не дійшло. Тимчасом ректор оголосив святочні ферії, які кінчаться 10. січня.

— **Протижидівська агітація.** В середу вечором коло пів сотні вшехпольських студентів і студенток переходило головними вулицями Львова і розкидали летючки з закликом не купувати на свята нічого у жидів. Група відійшла до польського Академічного Дому.

— **Наших вояків возять до Ченстохови.** Дня 5. ц. м. на Ясну Гору в Ченстохові привезли групу греко-кат. вояків, щоб там ушанувати память св. Йосафата Кунцевича. На Ясній Горі капелян з Лодзі о. Ільків відправив богослуження і виголосив проповідь, кажучи, що польські вояки є спадкоємцями героїчної боротьби за єдність Польщі, України і Литви. Богослуження закінчилось піснею „Боже цось Польскен“ і „Ми хочемо Бога“.

— **Жидівські студенти протестують проти гета в політехніці.** Жидівські студенти львівської політехніки оголосили відкрите письмо до ректора, в якому заявили, що не підпорядкуються його розпорядкові у справі місць у викладових салях. Одночасно просять ректора і професорів не брати їхнього становища за непослух супроти академічної влади, тільки за протест проти вкорочення прав жидівського студентства.

— **Краєве вино вільне від податку.** На домагання власників садів і винниць у Заліщиччині скарбова влада звільнила від 9. квітня 1938. р. вино, продуковане на Поділлі, від податку. Як відомо, цей податок був такий великий, що продуценти воліли вилляти випродуковане вино до Дністра.

— **Посвячення будинку 4-клясової школи** в Піщатинцях коло Борщева відбулося недавно при участи духовенства обох обрядів та у прияві представників влади, шкільної дітвори і місцевого населення.

— **Арештували пятьох свідків у судовій салі.** Городський суд у Бучачі засудив Яна Рудковського з Петликовець Старих за участь у серпневих ексцесах підчас т. зв. хлопського страйку, на 8 місяців вязниці. Підчас розправи пятьох свідків, що походять із села Кадлубисько, змінили свої зізнання, зложені у слідстві і пробували боронити обвинуваченого. На внесок прокуратора їх задержали і переказали укарати за фальшиві зізнання.

— **Львівська хроніка.** На Личаківській вулиці кинулася під трамвай 19-літня служниця Варвара Бачевська, однак моторовий здержав завчасу віз, так, що кандидатка на другий світ зазнала тільки потрясення мозку і легких потовчень. Рятункове поготівля відвезло її до шпиталю.

— **Краєва хроніка.** В Озерянах пов. Борщів невідомі грабіжники напали вночі на мешкання збіжевого купця Зіса Пельца і стероризувавши домовників револьверами, забрали готівку 40 зол. і частину гардероби. —

— **Чи кн. Радзівіла дадуть під кураталю?** Перед городським судом в Острові в Познанщині розпочалася при замкнених дверях розправа за обезвласновільнення кн. Михайла Радзівіла, відомого з того, що хоче женитись з вихресткою Юдитою Сухестов. Внесок до суду зложили члени родини: брат кн. Януш Радзівіл, братанич кн. Михайло Радзівіл з Нагловіц і донька гр. Скуржевська. На розправі переслухано ряд свідків. Інтересований кн. Михайло Радзівіл не ставився на розправу і находиться, як каже його правний заступник, разом з панею Сухестов на французькій Рівієрі. На розправу покликано теж двох експертів лікарів, що мають видати опінію про умовий стан князя.

— **Совіти викидають чужинців.** Як повідомляє преса, в Совітах почалось масове викидування японців, китайців і персів. Самих японців вигнали поверх 25 тисяч. На чорноморському побережжі зліквідували грецькі кольонії, що до революції числили кількасот тисяч членів. Лишилося їх тепер 20 тисяч, що дістали совітське громадянство. Вигнали теж усіх італійців. В останньому часі почали виселювати колишніх воєнних полонених, головно чехів і мадярів, що лишилися досі в Росії.

— **Хто виграв на льотерії?** В другім дні тягнення державної льотерії впали такі більші виграні: 15.000 зол. на ч. 97005. 10.000 зол. на ч. 5545 131319. 5.000 зол. на ч. 13865 121548 144684 160232 186934. 2.000 зол. на ч. 12006 11728 80759 114874. 1.000 зол. на ч. 33434. 500 зол. на ч. 29986 41069 45795 102854 103186 117701 141070 142405 160392 161118 158417. 400 зол. на ч. 35619 46702 61939 82698 85645 81459 88643 101593 106852 118899 167858 174726 181727 186670 187680. Після перерви: 30.000 зол. на ч. 95983. 20.000 зол. на ч. 158470. 15.000 зол. на ч. 30358. 10.000 зол. на ч. 170784. 5.000 зол. на ч. 53310 84646 145757 1.000 зол. на ч. 41631 39040 62982 115823 152706 153419 163910 174529. 500 зол. на ч. 30524 58369 85646 94779 126579 181036 184716. 400 зол. на ч. 3434 48361 83587 83939 87787 93209 95978 97837 101180 122934 168697 186656 189801.

— **Морська буря захопила кригу з рибаками.** Естонська преса повідомляє про незвичайний випадок, що стався коло берегів Естонії. Група 40 рибаків виїхала саньми по леду на море. Нараз зірвалася буря, яка відорвала шмат криги і понесла її на повне море. На кризі находилося 15 рибаків з кіньми та саньми. Всіх чекає смерть, бо рибалки не мають човна. За ними виплило на ратунок кілька човнів, яким загрожує теж буря.

— **Із заздрости обтяла сестрі вуха.** 23-літня сербка Міліца Йоргіч у Белополі мала вийти заміж, але в останньому часі завважала несподівану байдужість у нареченого. Незабаром викрила, що причиною цієї зміни була її сестра, яка здобула собі його прихильність. Міліца чекала тільки на нагоду пімститися. Одного вечора, коли сестра положилася спати, вона рішилася виконати свою пімсту. Ножичками, якими обтинала собі нігті, обтяла сестрі вуха.

— **Четверта мова у Швайцарії.** Державна рада у Берні приняла проект закону, що приймає ретороманську мову як четверту урядову мову у Швайцарії. Проект приняла вже національна рада і підлягає його плебісцитові.

— **Червоноармійцям не вільно женитися по християнськи.** Згідно з недавним розпорядком провідника політичної секції червоної армії, Смірнова, кожний член червоної армії, фльоти або летунства, який ожениться в церковнім обряді, буде видалений з армії. Одночасно Смірнов заборонив воякам ходити в однострою до церкви. За непослух грозить кара вязниці.

— **Археольогічні викопки.** В місцевости Касціа Реале під Римом один селянин відкопав на своїм полі старинну статую невідомої богині. На думку знавців різьба є мабуть римською копією оригінальної різьби Фідія. — Підчас археольогічних праць в печері Сан Теодоро біля Месини відкрили три людські кістяки із четвертичної епохи. Це останки людських велитнів по 2 м. 15 цм. завдовшки. Крім того знайшли останки костей звірят великих розмірів.

Сказали чехи: „Народ собі...“ — і стали собою. Наш ідеал здійсниться, коли кожна наша одиниця стане членом „Просвіти“ й не жалуватиме датків на її велику працю. Всі шліт на „Дар Просвіті“! Нехай не забракне нікого!

ПЕРЕД ПЕРЕВОРОТОМ У МЕКСИКУ

МЕКСИК, 16. 12. ПАТ. Мексиканська генеральна федерація праці рішила створити зі своїх членів військові формації, щоб не допустити до можливого державного перевороту, про який кружляють поголоски.

—o—

ПРИСПІШЕННЯ НАСТУП ЯПОНСЬКИХ ВІЙСЬК.

ГАНКАВ, 16. 12. ПАТ. Всупереч сподіванням, що по занятті Нанкіну перервуть воєнну акцію, японські війська почали трьома колюмнами марш на північ. Головні сили, що вирушили з Пукав, ідуть здовж залізничого шляху Тієнтсін-Пукав.

Відозви й комунікати.

КУРС ВИШКОЛУ ОРГАНІЗАТОРОК ТА ІНСТРУКТОРОК СОЮЗУ УКРАЇНОК.

Центральне Українське Жіноче Товариство Союз Українок у Львові улаштовує в часі від 20. січня до 20. квітня 1938 р. у Львові курс вишколу організаторок та інструкторок Союзу Українок. Завданням курсу є підготовити курсантки до організаційної, культурно-освітньої і господарської праці у Філіях і кружках С. У. та до виховної праці в гуртках жіночого позашкільного доросту.

Згідно з цими завданнями програма курсу обійматиме такі групи викладів: а) організаційний вишкіл, б) теоретичні і практичні відомости з господарської ділянки, як: домашнє і подвірне господарство, куховарство, молочарство, городництво і трикотарство, в) відомости з кооперації, потрібні для майбутніх кооперативних пропагаторок, г) вишкіл провідниць доросту.

Абсольвентки курсу можуть рефлектувати опісля на посаду організаторок та інструкторок С. У.

Кошти удержання місячно 45 зол. (в інтернаті). Приватно до 60 зол. Оплата за науку на курсі 15 зол. місячно.

Умовини прийняття на курс: 1) покінчених 20 років життя, 2) відповідні умови кваліфікації, себто: а) покінчена середня школа або б) 6 кляс середньої школи і дворічна громадянська практика в Союзі Українок або в іншій українській національній установі.

Було б бажано, щоб курсантки були познайомлені практично з куховарством.

Число учасниць обмежене.

Зголошення слати до кінця грудня ц. р. на адресу: Союз Українок, Львів, Сикстуська 46.

Головний Виділ Союзу Українок.

—o—

Зі судової салі.

ІВАН МЕЛЬНИК ПЕРЕД СУДОМ

Перед судом присяглих у Львові почалась розправа проти Івана Мельника, якого прокуратор притягнув за приналежність до ОУН. перед кількома роками. В 1933. р. підчас розправи проти Шевчука і двох тов., обвинувачених за приналежність до ОУН і намагане вбивство громадського секретаря Царика та забрання 3.000 зол. з громадської каси для ОУН, підсудні згадували теж про участь І. Мельника. В інших процесах за приналежність до ОУН проти деяких підсудних зі Сокальщини падало часто прізвище підс. І. Мельника і тому він станув тепер перед судом присяглих.

Трибуналові проводить суддя **Дисевич,** обвинувачує прок. **Мінасович,** боронить адв. **д-р К. Паньківський.**

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС НА ВОЛИНІ.

В четвер 16. ц. м. почався великий політичний процес перед карним трибуналом окружного суду в Рівному. На лаві підсудних засіло 55 молодих селян з костопільського повіту, а саме зі села Звіжджа: Гриць Рибак, Петро Шидловський, Пилип Мартинчук, Іван Кублій, Павло Трохимчук, Гринько Дайнар; зі села Головина: Опанас Таргоній, Гарасим Захарчук, Федот Дідух і Гриць Нікончук; зі села Держаного: Володимир Олійник, зі села Ставка: Павло Майданець, Олександер Цикун, Данило Шевчук, Аврам Фінчук, Іван Токар, Петро Цикун, Фімон Потасюк, Осип Середа, Макар Фінчук, Андрій Шевчик; зі села Янкевич: Іван Голофриш, Франко Голофриш; зі села Злазного: Титко Шершун; зі села Бічаль: Василь Шабаровський; зі села Підлужного: Прокіп Шворобей, Олександер Шворобей, Вадим Фінчук, Микола Архипчук, Петро Петрина Петринчук, Олекса Трохимчук, Іван Трохимчук, Йов Трохимчук, Ігнат Степанюк, Олександер Скуба, Кость Гірей, Іван Кудра, Захар Пукальчук, Остап Кальчук; зі села Великої Любаші: Петро Мельник, Петро Ковтонюк, Кирило Тарасюк; зі села Руда: Олександер Лобач; зі села Рокітно: Гаврило Стефанович, Сидір Ященко,

Гриць Захарчук, Олександер Захарчук, Назар Позняківський; зі села Чудова: Аврам Дмитрюк; зі села Корчевє: Петро Нікончук, Павло Петриньчук, Павло Ярмолюк, Олександер Васютин; зі села Берестовця: Яків Петрина і зі села Олександрівка: Петро Епик.

Акт обвинувачення закидає всім підсудним приналежність до Організації Українських Націоналістів а саме, що вони таку організацію заснували в останніх роках в костопільськім повіті. Костопільський район, (що мав бути під проводом Гриця Рибака) поділено на чотири групи тому, що район мав за багато членів і районовий провід не міг всього опанувати. Провідниками груп мали бути: Петро Петрина Петриньчук, Іван Кублей, Пилип Мартиньчук і Петро Левчук, якого процес разом з 12 товаришами відбувся в Рівному перед роком.

Крім цього акт обвинувачення закидає девятьом підсудним, що вони спричинили небезпеку пожежі в липні і серпні 1936. р. в селах костопільського повіту (злочин зі ст. 215 § 1. кк.). На одних сходинах провідників, що відбулись у другій половині липня 1936. р. вирішено, що жиди є шкідливі для української нації, треба їх позбутися, а найкращим способом, що доведе до цього буде палення жидівських домів, крамниць і т. п. Речинець підпалів визначено на пятницю (підчас шабасу) 24. липня 1936., 21. год. Дійсно в означеній порі зі всіх сторін Костопільщини овид зажеврів від заграв пожеж.

Та не всюди підпали вдалися і тому рішено їх повторити дня 1. серпня 1936. р. Дійсно в тім дні підпалено у Ставку будинки одного жида й одного селянина, якого підозрівали, що він є конфідентом поліції. Вогонь поширився і згоріло шістьдесятькілька господарських будинків разом зі звезеними землеплодами. Згоріло теж майно декількох самих підсудних.

З акту обвинувачення виходить, що підсудні це самі незаможні селянські діти, які заробляли на прожиток в державних каменоломах в Івановій Долині коло Костополя. Між ними нема ніодного підсудного, який мав би вищу освіту, крім кількох кляс сільської школи. Ці підсудні самі — без спонуки або помочі когонебудь з інтелігенції заснували в себе по селах читальні, бібліотеки, укладали і виголошували реферати, закладали і вели хори та кооперативи, уладжували концерти й аматорські вистави а навіть старалися заложити орхестру „струнних“ інструментів.

Акт обвинувачення спирається майже виключно на зізнаннях 25-ох підсудних, які признались до вини й обтяжили себе взаїмно та інших підсудних.

Розправа потреває кілька тижнів. Підсудних боронять: **д-р Степан Шухевич і д-р Воломир Старосольський, адвокати зі Львова**

Посмертні згадки.

МИКОЛА МУДРИЙ

Дня 14. ц. м. помер у Вікні, повіт Скалат, у 89-му році життя Микола Мудрий, батько голови УПР пос. Василя Мудрого. Покійний був діяльним громадянином і членом усіх місцевих українських установ. Як член У. Г. А. брав активну участь у наших визвольних змаганнях і пережив у рядах У.Г.А. усі її злидні. Був взірцевим та загальношанованим господарем і його смерть викликала серед цілого нашого громадянства Скалатщини глибокий смуток і жаль. Похорони заслуженого громадянина відбулися 16. ц. м. у рідному селі Покійного. В. Й. П.!

—o—

З кіна.

КІНО „КАСІНО": ДЛЯ ЖІНКИ"

Є це історія з життя славного ірляндського діяча Парнела, що ціле життя боровся за автономію для Ірляндії. Його популярність у рідному краю була величезна і тодішній англійський премієр Гледстон рахувався з його впливами й думками. Вороги Парнела обвинувачують його у політичному вбивстві, щоб його скомпромітувати. Він виходить із дуже замотаного процесу зреабілітований, завдяки одній жінці, в якій він віддавна закоханий. Майже напередодні законопроекту в англійському парляменті про автономію для Ірляндії, один із його партійних товаришів, що шантажує його, починає скандальний розводовий процес, в якому Парнел мусить виступати як головний свідок і співвинуватець. Такий процес в Англії підриває завсіди довіря загалу до політичного діяча. Парнел заломлюється, коли його земляки-однодумці не хотять мати його довше за свого провідника і дістає серцевої атаки. Він волів не брати участи у розводовому процесі, щоб тільки залишитися при жінці, яку кохав. Для неї жертвує він своєю карієрою і своїм життям. Головні ролі грають Клерк Гейбл і Мирна Льой.

Українська молоде! Допильнуй збірки ювилейного „Дару Просвіті"!

ВІДГУКИ ДНЯ.

Спосіб на салю.

Скільки літ ми гриземося, скільки разів я вже писав, скільки проєктів уже було, скільки плянів ще буде, а ми далі товчемося по чужих салях. Чи то з концертами, чи з вечерницями, чи зі зборами. Саля Лисенка — отой „міссгебурт" ніяк не може заступити того, що називається салею, саля „Народнього Дому" ніяк не хоче бути нашою, а інших дасть Біг. Коли прийде якась імпреза, то лізе або на Японську, або на Стрілецьку Площу, або ще в якесь комірне.

Зачуваю: там поставили, там вибудували, ці мають щось надзвичайного, ті можуть бути горді, але все те вістки з провінціональних міст, навіть сіл, а про столицю князя Льва, сина короля Данила, правнука Володимира Великого — ні чичирк. А як десь хтось і чичиркне, то зле. Маємо площу від ікс літ, збираємо гроші від ікс плюс ипсильон літ, а салі навіть не видно.

Що воно таке?! Чи справді Львів стоїть на такім пеховатім місці, як дехто з наших військових людей каже, чи може це просто брак ініціятиви та досвіду!?..

А тимчасом — як я вже згадував — навіть по селах повстають салі..

— Що на селі, то не у Львові! — сказав мені на таку замітку львівський горожанин.

Певна річ — не все одно. Село має тисячу душ, Львів має пятьдесять тисяч (рахую на підставі статистики з листопада, в грудні вже може є тільки сорок пять!), село має одну, найбільше дві інтелігентські родини, Львів їх має дві тисячі, на сільський народний дім складає тільки дана місцевість і односельчани з Америки часом капнуть, на львівський будинок складає немало цілий край, а краяни з Америки теж відгукуються.

Ріжниця очевидна!

Чомуж там можуть будувати, а у Львові ні.

Щоби розмотати цю заковику, вибрався я до одного села, де недавно поставили велику салю. (Пуків це село зветься, коло Рогатина, хто цікавий, нехай також загляне!).

Приїзджаю і бачу: саля така як Лисенка, тільки з ліпшим розміщенням і вигіднішими льожами.

— Як ви до такої салі дійшли? — питаю якоїсь старої бабуні, що як я оглядав салю — оглядала мене.

— Та то, прошу пана, з яєць.

— Не розумію?!..

— А так помаленько збирали від кожної хати покладки, а все на дім, а все на дім, а потім шальварком та й Богу дякувати..

Справді Богу дякувати! Навіть без великих комісій, субкомісій, секцій і підсекцій. Ба навіть без надзвичайних плянів, але фортепіян можна без труду втаскати на сцену (не так як у Львові або Станиславові!)

І все те з яєць.

Коли чую, які то ріжні проєкти, які комбінації виринають а пропо салі то тут то там у столичнім городі, то далебі починаю вірити, що без яєць справа не піде. Маємо площу — продати, має „Театральна Кооператива" каменицю — продати і за всі ці гроші накупити яєць, загонувати, збути за границею, а щойно за ці гроші будувати салю.

Коли Пуків не може брати прикладу зі Львова, то нехай Львів бере з Пукова!

Галактіон Чіпка.

Дописи.

ЛЬВІВ.

Шкільне свято. В дні 13. грудня п. р. середні школи СС. Василіянок у Львові — загально-освітня гімназія, ліцей і фахова гімназія — святкували врочистим вечором-концертом іменини свого фундатора й опікуна Високопр. Митроп. Андрея Шептицького. Програма була така: Я. Ярославенко: „Вітай нам, наш Архиерею" — хор учениць гімназії; 1. Святочний привіт — А. Тарнавської, уч. І. кл. ліц.; 2. Лючці-Кишакевич: „Діво Маріє" — хор учениць фах. гімн.; 3. Б. Лепкий: „В храмі св. Юра (виїмки) — деклямація М. Ґулай, уч. фах. гімн.; 4. Губей: „Молитва" — скрипкове сольо. О. Тарнавської, уч. II. кл. гімн.; 5. В. Кудрик: „Под Твою Милость" — сопранове сольо М. Романчукевич, уч. фах. гімн.; 6. Бах: Хроматична фантезія — форт. сольо М. Заплітної, уч. І. кл. ліц.; 7. В. Щурат: „Свята легенда Сходу" — деклямація М. Грипай, уч. І. кл. ліц.; 8. Шевченко-Кудрик: „Прольоґ — Марія", Кудрик: „Сотвори Господи", хор учениць фах. гімн. — Шкільна молодь і батьки виповнили вщерть простору руханкову домівку гімназії при вул. Длуґоша. На концерт прибув також Преосв. М. Будка в товаристві о. кан. Лопатинського та в численному окруженні місцевого духовенства. Треба з вдоволенням ствердити, що молодь обидвох шкіл підготовила та виконала власними силами вміло й гарно добірну програму. Особливо гарне враження зробив святочний привіт уч. Я. Тарнавської, добра деклямація фах. гімназії та сольові партії О. Тарнавської, М. Романчукевич і М. Заплітної. Гарно були вишколені хори під орудою уч. Я. Тарнавської та учит. Гладилович. Фортепіяновий провідд до сольових партій і хорів мав проф. Кудрик. Просто дивуватися треба, де молодь находить час на мистецьку працю при перевантаженні наукою. Добре обдуманий привіт уч. Я. Тарнавської визначався незвичайними національно-суспільними й патріотичними настроями. Батьки вертали вдоволені бачучи, як їх діти виховуються на свідомих національно громадянок.

СТАНИСЛАВІВ.

З життя установ. Одним із найрухливіших товариств на терені Станиславова є без сумніву філія Союзу Українських Приватних Службовиків „Супруга". Відбула вона 4. п. м. загальні збори, на яких вибрано нову Раду в такому складі: голова Степан Підодвірний, заступник голови Л. Костецька, секретар О. Вощина, заступники — Д. Стадник і А. Бориннець. Функції скарбника виконує Л. Костецька. До контрольної комісії ввійшли: Л. Котецька, П. Гречаник та інж. Романів. Оживлена дискусія вказувала на те, що члени цікавляться справами т-ва і що т-во якслід виконує свої завдання. Тому незрозуміле становище частини нашої передової інтелігенції, що не хоче зрозуміти завдання і користей „Супруги", мовляв — т-во „Супруга" непотрібне. Нова Рада вірить, що їй удасться таке недовіря до „Супруги" у громадянстві усунути. Крім цього нова Рада рішила ввести в життя службовий збірний договір з працедавцями, що його частинно вже попередня Рада опрацювала. Про користи для працівників з підписання збірного договору говорити хіба не треба. Можна сподіватися, що цей договір притягне до „Супруги" всіх тих, які ще досі стоять осторонь.

Ювилейний рік „Просвіти". В четвер 9. п. м. в год. 7.30 веч. у салі „Нар. Торговлі" зійшлися на поклик Філії „Просвіти" делегати всіх станиславівських товариств на привітальні сходини, якими український Станиславів розпочав ювилейний рік „Просвіти". Сходини відкрив короткими словами голова філії д-р Юліян Олесницький, після чого м-р М. Кушнір виголосив гарний реферат про працю і завдання „Просвіти", підкреслюючи, що „Просвіта" мусить перевиховати українську душу, мусить переконати український загал про перевагу духа над матерією. При кінці реферату поставив домагання, щоб: 1) у ювилейному році вислали всі станиславівські товариства за посередництвом філії привіти Матірному Т-ву і 2) щоб усі товариства зложили грошеві датки на „Фонд Національної Культури", пропонуючи, щоб усі економічно-господарські установи дали по 50 зол., інші т-ва по 20 зол. По рефераті м-ра М. Кушніра промовляв д-р Я. Грушкевич, який зворушений до сліз домагався, щоб присутні делегати доложили усіх зусиль і на засіданнях виділів поодиноких товариств перевели таке рішення: В ювилейному році слід дати „Просвіті" дійсну жертву, себто дати її більше, ніж кожне т-во нормально може дати. Щойно такий вкладок може бути дійсною жертвою. Д-р Грушкевич поставив внесок, щоб економічно-господарські установи зложили „Просвіті" по 1000.— зол., інші т-ва по 100, а датки від приватних людей приймати щойно від 5 зол. Віримо, що поклик і домагання д-ра Грушкевича виконає станиславівське громадянство чесно і совісно та на кожний поклик „Просвіти" готове буде до нових жертв, щоб доказати ближчим і дальшим сусідам, що коли йде про всенаціональний скарб, яким для кожного українця є „Просвіта", то нема між українцями такого слабодуха і дезертира, що відмовився б від жертви. Ювилей з нагоди 70-ліття „Просвіти" мусить сцементувати всецілo український нарід до великих і рішальних змагань, що скорим кроком надходять!

Б. Л

БЕРЕЖАНИ.

„Свято Просвіти". 8. грудня ц. р. відбулося в Бережанах заходом філії та її читалень повітове свято „Просвіти". Складалося воно з 2 частин: церковної та світської. В год. 9.30 відправив місцевий парох о. декан Е. Бачинський в асисті діякона о. Гуглевича та о. Пастуха, завідателя Куропатник, торжественну Службу Божу, в часі якої співав мішаний хор з Нараєва під управою ем. учит. В. Цалинюка. Гарно обдуману патріотичну проповідь виголосив о. декан Бачинський. Проповідь ця скріпила всіх на дусі й не одному витиснула сльозу радости на оці. Службу Божу закінчено многоліттєвіям у намірені „Просвіти" та її членів. Після того відправлено панахиду за померших членів. Цілу першу частину закінчив хор піснею „Боже, вислухай благання". II. част. свята зачиналася в немалім поденервуванні. На 12. год. назначено святочну академію, а до тої години не було ще зі староства дозволу — дарма, що прохання внесено ще перед 9 днями. Щойно завдяки енергійним заходам філії вдалося в останній хвилині виєднати дозвіл, але зі скороченою програмою. Староство свернуло ритмічні вправи, деклямацію „Руїн своїх не опустім" М. Матвієва-Мельника, пісню: „Задзвонили сумно дзвони" і ще дещо. До участи в концерті зголосилися 5 хори: мішаний з Жукова і мужеські з Саранчук та з Вербова. Ці хори під проводом своїх диригентів селян виконали кільканадцять добре вивчених пісень. Виступи ці були доказом, що наша співацька культура щораз більше поширюється. Довшу святочну промову виголосив Голова філії м-р В. Логуш. Атракцією свята була деклямація „Казка про велетня", що її з повним зрозумінням і декляматорським хистом виголосив урядовець філії Михайло Карач. Добра також було деклямація сільської дівчинки з Вульки: „Не падайте духом!" В програму увійшло ще кілька вдалих танків, що їх виконали члени читалень в Мечищові, Саранчук та Жукова. Саля Українбанку була виповнена вщерть головно селянською масою, але цим разом вже і горсткою інтелігенції, в першій мірі священиками та емеритами. Свято це виказало пекучу потребу більшого, репрезентативного, гідного нації Народнього Дому і в цій справі пороблено вже перші кроки. Філія „Просвіти" обняла провід у приобиранні фондів, що мають сягати до 120.000 зол. Загалом „Свято Просвіти" було одною з вдалих імпрез і ліпше як попередні зорганізоване.

Учасник.

—o—

Театри.

Великий Театр:

Пятниця 17. XII. год. 7.30 веч. „Сісі".
Субота 18. XII. год. 7.30 веч. „Сісі".
Неділя 19. XII. год. 3.30 попол. „Цей і той"; год. 7.30 веч. „Сісі".

Театр Ріжнородностей:

Пятниця 17.XII. год. 7.30 „Розрахунок"
Субота 18. XII. год. 7.30 „Розрахунок".
Неділя 19. XII. год. 3.30 попол. „Розрахунок"; год. 7.30 веч. „Розрахунок".

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича:

КАМІНКА СТРУМИЛОВА:
17. XII. Довбуш.
З Кам'янки іде театр до Сокаля.

Український Національний Хор Дмитра Котка.

17. XII. Надвірна.
18. XII. Коломия.
19. XII. Коломия.
20. XII. Городенка.
21. XII. Залїщики.
22. XII. Чортків.
25. XII. Теребовля.
26. XII. Тернопіль.

КІНА.

АПОЛЬО: „Лет очайдухів".
АТЛЯНТИК: „Неоправдана година".
ВАНДА: „Скамен'ілий ліс", „Проданий голос".
ҐРАЖИНА: „Галька".
ЕВРОПА: „Коли ти залюблена".
КАСІНО: „Для жінки" (Кляра Гейбл, Мирна Лой).
КОПЕРНИК: „Знахор" на осн. повісти Доленги-Мостовича.
МАРУСЕНЬКА: „Дибук".
МЕТРО: „Ева", „Тайна бриґада".
МІРАЖ: „Любов шп'она", „Карнавалова ніч".
МУЗА: „Лицарі моря".
ПАКС: „Білі рожі" (життя св. Тереси).
ПАЛЯС: „Чар богеми" (Марта Еґерт Іван Кепура).
РАЙ: „Бокачіо".
РІЯЛЬТО: „Дорога до слави".
СВІТ: „Моя зіронька", „Авто-поліцмайстер".
СТИЛЕВЕ: „Відень-Льондон" і рев'я.
ТОН: „Володарка пущі".
УТІХА: „Чорний орел" і ревія.
ХИМЕРА: „Пригоди детектива Ніка"; „Від вівтірка до четверга".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська 5)
„Світова вистава в Парижі 1937".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Парижька Вистава".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 17. грудня 1937.

БЕРЛІН 14.15, 18.00 Розр. музика; БІЛГОРОД 18.20, 21.00 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 18.20 Форт., 21.25, 22.00 Циг. музика; ВІДЕНЬ 15.15 Сп'в. Кірхвеґ барит., 19.25 Оп. мельодії, 20.00 Европ. концерт із Фінляндії, 21.00 Коляди у вик. хорів; ДАЯТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Дитячі пісні, 20.00, 21.00 „Дер Вільдшіц" оп. Льорцінґа; КОШИЦІ 18.00 Дм. Попович: Здоровля, 14.00, 18.45 Вістки; МІЛЯНО 16.00, 18.00, 19.00 В'ольончеля, 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 Симф. концерт; ПРАГА 14.00 Концерт, 17.15 Вагнерові пісні; РАДІО ПАРІ 18.00 Камер. музика, 21.15 Пісні, 21.30, 22.00, 23.00 „Школа жінок" ком. Мол'єра; РИМ 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Давня музика.

Субота, 18. грудня 1937.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. музика, 15.30 Молодь співає, 19.10 Квінтет „Форелля" Шуберта, 20.00, 21.00 Давні улюблені мельодії, веселий вечір. БІЛГОРОД 18.20 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.05, 20.40, 21.00 Орх. концерт, 18.30, 19.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ 13.10 Концерт симф. орх., 15.15 Хор, 17.00 Ялинка в „Гофбурґу" промова канцл. Шушніґа, 19.50, 20.00, 21.00 „Парижське життя" оп. Офенбаха, 22.20 Танц. музика, ДАЯТШЛЯНДЗЕНДЕР 10.30 Для дітей, 18.00 Розр. музика, 20.00, 21.00 Музика та гумор, КОШИЦІ 18.00 Трансм. із Сваляви: Г. Гузевний: Св. о. Николай між підкарпатськими дітьми" відіграє шк. молодь у Сваляві. ЛЯЙПЦІҐ 20.00 20.00, 21.00 „Пташник із Тиролю" оп. Целера, МІЛЯНО 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Ле донне куріозе" оп. Вольф-Ферарія, ПРАГА 14.00 Веселий вікенд, нім. авд., 20.00, 21.00 Велика розр. програма, РАДІО ПАРІ 18.00 Для дітей, 18.15 Авд. для наймолодших, 18.45 Форт., 21.15, 22.00, 23.00, 24.00 Опера, РИМ 17.15 Танц. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Симф. концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 17. грудня 1937.

6.15—8.00 Ранішня авдиція; 11.15 Для шкіл: „Підступ Заглоби" фрагм. із „Потопу" Сенкевича; 11.40 Респіґі: Фрагм. із суїти „Римські пінії" гр. пл.; 12.03 Полуднева авд., 13.45 Сусп. гутірка; 13.50 Музика з пл., 14.55 Біржа; 15.00 „Зопатан" опов. В. Лозінського, Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки; 15.30 Госп. вістки; 15.45 Над альбумом почт. марок, авд. для старших дітей; 16.00 Гутірка з хорами; 16.15 Сальон. орх.; 16.50 Один день Палестини; 17.00 Яворівські різьбарі; 17.15 Еспанські ютор. пісні, сопран, форт.; 17.50 Огляд видань; 18.00 Сніговий комунікат; Спортові вістки; 18.10 Турист. інформатор; 18.15 Камер. мініятури, сальон. тріо; 18.35 Образи А. Гротґера; 18.50 Спортові вістки; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Дами і гузари" ком. Ол. Фредра; 19.50 Чи твориться новий тип поляка; 20.00 Трансм. з Гельсінґфорсу: Европейський концерт; симф. орх., баритон, 21.00 Веч. денник; 21.10 Актуальна гутірка; 21.15 Розр. концерт, орх., сп'в. ревелерси; 22.20 Форт. рецітель Павла Ковалева; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танц. музика з пл.

Субота, 18. грудня 1937.

6.15—8.00 Ранішня авдиція. 11.15 Для шкіл: Співаймо пісеньки. 11.40 Г. Форе: Баляда оп. 19, гр. пл. 12.30 Полуднева авдиція. 13.45 Концерт бажань. 15.20 Техн. скринька. 15.30 Господ. вістки. 15.45 Театр Уяви для дітей: „Генеральна проба Вертепу". 16.15 Концерт мандоліністів. 16.50, 18.35, 19.50 Актуальна гутірка. 17.00 Моди та примхи римлянок. 17.15 Солісти: тенор, скрипка, форт. 17.50 Наша програма. 18.00 Спорт. **18.00 Давні українські пісні: Твори Віктора Матюка у вик. хору „Сурма" під дир. Е. Плешкевича.** 18.50 Спорт. 18.50 Спорт. 18.55 Програма на завтра. 19.00 Коза-брехачка, Казка для дітей. У нашій читальні. 20.00 Вечір Ал. Зоненфельда у вик. орх. 21.45 „Добий" скеч. 22.00 Танкова музика, 22.50 Ост. вістки. 23.00 Танк. музика з плит.

БІРЖА.

Львів 16 грудня 1937
Гроші.

Купно-продажа: Бельґи бельґ. 89·91, 89·50. Доляри американські 5,27·00, 5,24·50. Доляри канад. 5.27·00—5.24·50. Фльорени гол. 294·17—292·45, Франки фр. 18·08—17·68, Франки швайцарські 122·35—121·55, Фунти англ. 26·43—26·27, Ґульдени данц. 100·20—99·80, Корони ч. 17·60—17·00, Кор. дан. 117·89—117·05 Кор. норв. 132·78—131·80, Корони шв. 136·33—135·35, Ліри, італ. 21·60—20·80, Марки фінлянд. 11·67—11·25, Марки нім. 118·00 — 115·00, Шилінґи австр. 99·20—98·20, Тель Авів 26·20—25·95, Марки нім. сріблі 130·00 — 126·00

Папери.

Банк Польський 108·25 Цукор 33·00. Вугіль 26·25, 26·50, Ліпльоп 61·00
Тенденція дещо сильніша.

Збіжжя.

Жито шт. І.	22·50—22·75
Жито шт. ІІ.	22·00—22·25
Ячмінь пром.	18·00—19·00
Ячмінь паст.	16·25—16·50
Мука пшен І. 0-30%	43·00—43·50
Мука пшен. І. 0-50%	41·00—41·50
Мука пшен. ІІ. 30-65%	33·00—33·50
Мука пшен. ІІ. А. 30-65%	33·00—33·50
Мука пшен. ІІІ. 65-70%	23·00—23·50
Мука пшен. пас	16·50—17·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 16 грудня 1937 р.

кг. масла десер. бльок. без оп.	3·25 зол.
кг. масла бочков. вид. з опак.	3·30 зол.
молоко	19—20 сот.
яйця (копа)	5·60 зол.

Тенденція на масло зницкова, на молоко та яйця вдержанана.

ОПОВІСТКИ.

Порядок Богослужень в храмовий празник у церкві св. О. Николая у Львові і Ювилей XV-ліття оснування Братства „Доброї Смерти". **Субота 18. грудня 1937 в Навечерія празника:** Год. 17. Всенощне, Наука, благальна пісня Благословення Найсв. Тайнами, цілування св. Мощей — Мира св. О. Николая в Барі. Сповідь членів Братства „Д. Смерти" від 16—21. — **Неділя 19. грудня 1937. — празник св. О. Николая І-ша Неділя місяця,** цілоденна адорація Найсв. Тайн. Год.: 5.30 Утреня, Год.: 6, 7, 8, 9 і 9.30 читані св. Літургії підчас яких всі члени Братства „Доброї Смерти" приступлять гремільно до св. Причастя. Год.: 10 торжественна сп'вана Служба Божа з дияконами (посвячення хоругов). Год.: 10.45 Проповідь. Год. 13 Водосвяття перед церквою, Обхід. Год. 16 Вечірня. Акафист св. О. Николаю. Наука, благальна пісня, Обхід з Найсв. Тайнами довкола церкви, панахида і цілування св. Мощей Мира. Слухання св. Сповіди від год. 5—13. — **Понеділок 20. грудня 1937. Попразен храму:** Год.: 7 і 7.30 читані Служби Божі. Год. 8 сп'вана Служба Божа за упокій парохіян і 223 померлих членів Братства „Доброї Смерти" з Соборним Парастасом. — **Свящ. В. Лончина.**
2302

КУПНО-ПРОДАЖ

КУХОННІ компletні виправи емалія зол. 65.—, алюмінії зол. 99.—, з млинками, залізком і т. д. Рейхнер. Леґіонів 37. 2203а 3—5

ЗАБАВКИ, дитячі візки, ліжечка. — Брандт. Сикстуська 19 2165 11-11

КУПИМО вживану бібліотеку, відділ повістей і теми економічні. Зголошення слати: Zarząd Gminy, Łaszki, k. Bobrówki. 2282 4—4

РАДІОПРИЙМАЧІ Горнифон суперґетеродина (Відень) майже новий окказійно продасть „Дім Шопена", Львів, Сикстуська 11. Також нові супери заграничні і краєві від зол. 270.—, 2297 2-3

СТОЛОВЕ СРІБЛО, китайське срібло, бранзолети, перстені, годинники поручає дешево М. РОЗВАЖЕВСЬКИЙ. — Львів, Академічна 2. 3—3

КРЕТОНИ англійські на покриття і портієри найгарніші. **Меблеві матеріяли** в найбільшім виборі. Ціни найнижчі. Ванк. **пл. Марійська 6.** Жадної філії не маємо. 2223 4—10

МОДЕРНІ фіранки, капи, вкладки ручної роботи, ковдри, ціни фабричні Фрайліх. вул. Сикстуська 21. 2157 7—9

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

АҐЕНТИ (тки) до продажі щоденного артикулу зголосяться „Дім Шопена", Львів, Сикстуська 11. 2297 2—3

РІЖНІ

ПЕЧАТКИ, таблиці найдбайливіше Роман М'якін, Львів, Леґіонів 29. 2230 6—11

ЮВІЛЕРСТВО, годинникарство, виробля спортових відзнак і нагород ВЛАДИСЛАВ БУШЕК, ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 6. Всілякі направи дешево і солідно. 2277 3—10

7 ЗОЛ. тривка ондуляція, фарбування волосся виконує єдиний спеціяліст, жіночий фризієр. Костюшка 1. 2305 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів Ринок 10.